

ZUGLÓI TÜNDEKERT ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA
KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

Zuglói Tündérvilla Óvoda

OM:034572

1144 Budapest, Kántorné Sétány 9.

2018.

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

AZ INTÉZMÉNY JELLEMZŐ ADATAI	
Az intézmény hivatalos elnevezése:	Zuglói Tündérmkert Óvoda
OM azonosító száma:	034572
Az intézmény címe és elérhetősége:	1144 Budapest Kántorné sétány 9.
Telefon:	06/1 222-8042 folyosó 06/1-799-9048 óvodatitkár Mobil: 06 /70-675-1881 vezetői 06/ 70-678-3883 óvodatitkár 06 /70-6748848 vezető-helyettes
E-mail :	kantorne.ovoda@chello.hu
Honlap:	www.tunderkertovi.hu
Az óvoda fenntartója, címe és elérhetősége:	Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata 1145 Budapest, Pétervárad utca 2.
Pedagógiai Programunk címe:	Komplex anyanyelvi nevelés
Alkotója	Alkotója az intézmény nevelőtestülete
Törvényi megfelelést szolgáló egyéb információk:	A nevelés és fejlesztés magyar nyelven folyik.

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

A Zuglói Tündérvilla óvoda nevelőtestülete a 2017/2018 nevelési évben

1.	Balácsi Gyöngyi
2.	Balog Andrea
3.	Bartolák Lilla
4.	Falusi Csilla
5.	Fügedi Mónika
6.	Gáspár Zsuzsanna
7.	Glonczné György Katalin
8.	Gombkötő Alexandra
9.	Hegedűs Éva
10.	Kékes Orsolya
11.	Koczka Nikolett
12.	Lőke Andrea
13.	Dr. Lukácsné Kiss Erzsébet
14.	Molnár Boglárka
15.	Murányi Jánosné
16.	Scheuring Dóra
17.	Szabó Éva Csilla
18.	Szilágyiné Patkós Karola Helga
19.	Szomorné Sötét Violetta
20.	Tokaji Tímea
21.	Varga- Szabó Éva

Tartalom

1. Bevezetés.....	5.old.
2. Gyermekkép, óvodakép.....	6.old.
3. Az óvodai nevelés célja.....	7.old.
4. Feladatrendszerünk.....	8.old.
4.1. Érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés.....	9.old.
4.2. Komplex anyanyelvi nevelés, fejlesztés.....	10.old.
4.3. Értelmi nevelés.....	12.old.
4.4. Egészséges életmódra nevelés.....	13.old.
5. Az óvodai élet tevékenység és szervezeti keretei.....	15.old.
6. Az óvodai élettevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai.....	16.old.
6.1. A játék.....	16.old.
6.2. A munkajellegű tevékenységek.....	17 old.
6.3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	19. old.
7. Tevékenységek.....	20. old.
7.1. Verselés-mesélés.....	20. old.
7.2. Mozgás.....	22. old.
7.3. Rajzolás, mintázás, kézimunka.....	24. old.
7.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	25. old.
7.5. Külső világ tevékeny megismerése.....	26. old.
7.6. Matematikai nevelés.....	27. old.
8. Óvodánk kapcsolatrendszere.....	28. old.
9. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek óvodai nevelése.....	30. old.
10. Mozgáskorlátozott gyermekek óvodai nevelése.....	35. old.
11. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	40. old.
12. Az esélyegyenlőség elvei.....	42. old.
13. Óvodánk erőforrásai.....	42. old.
14. Nevelőmunkát segítő eszközök jegyzéke.....	43. old.
15. Speciális mozgásfejlesztő eszközök.....	47. old.
16. Ingyenesen igénybe vehető szolgáltatások.....	48. old.

1. BEVEZETÉS

Nevelőtestületünk saját nevelési programot készített 1996-ban, melyet azóta működtetünk néhány módosítással kiegészítve. A program bevezetése óta eltelt időszak, óvodai gyakorlatunk tapasztalatai, az elvégzett vizsgálataink bizonyítják, programunk alkalmazhatóságát. A partnerek közötti nyitottság, rugalmasság, az együttműködés, az egymás iránti tisztelet és megbecsülés hozzájárult a program sikeres végrehajtásához, a célok megvalósításához. Fejlődőképes, innovatív testületünk, továbbra is előtérbe helyezi:

- a magyar nemzeti kultúrát, hagyományait;
- a magyar óvodapedagógia eddigi progresszív eredményeit;
- az ONAP irányelveit;
- a fejlődéslélektan tudományos megállapításait;
- az inkluzív pedagógia cél- és feladat rendszerét;
- a játék, az érzelmek, az erkölcs meghatározó szerepét;
- a gyermek fejlődésének nyomon követését;
- az iskolára alkalmasság fejlettségi szintjeit

Óvodánk eddigi értékeit, megtartva, profilját erősítve, továbbra is az anyanyelvi kommunikációs nevelést emeljük a program középpontjába.

Óvodánk sajátos arculatát meghatározó elemek

- komplex anyanyelvi nevelés rendszere
- kötetlen foglalkozások rendszere
- befogadás rendszere
- integráció
- homogén csoportszervezés
- hagyományaink

Alapelveink

- Pozitívumokra való támaszkodás elve
- Nevelési ráhatások egységének elve
- Szeretet, tisztelet, megbecsülés, bizalom, elfogadás elve
- Türelmesség elve
- Egyenlő hozzáférés, esélynövelés elve
- Személyiségfejlesztés, képességfejlesztés elve
- Gyermek és közösség központúság elve
- Környezettudatosság elve
- Gyermek nevelésébe fejlesztésébe vetett hit és irántuk való alázatosság elve
- Életkori sajátosság elv
- Játékosság, komplexitás elve
- Fokozatosság elve

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

Óvodai nevelésünk preferált alapelve a gyermeki jogok és önérvényesítés tiszteletben tartása, gyermeki személyiség optimális kibontakoztatása, különleges védelme, óvása, a differenciált fejlesztés lehetőségeit alapul véve.

Nevelésfilozófiánk

„a nevelés lényege a helyes vezetés, mely a gyermek lelkét játszva vezeti el annak szeretetéhez, amiben a jövőendő emberének tökéletesnek, az illető foglalkozás kiváló mesterének kell lennie ”

/ Platón /

2. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik.

Állandóan változó világunkban egy biztos alapot szeretnénk adni gyermekeinknek a humanista értékek, az erkölcsi magatartás normái, nemzeti, kulturális értékeink és hagyományaink tekintetében. Mindezeknek alapja a tökéletesen elsajátított anyanyelv, a kommunikációs nyitottság és képesség.

A kommunikációs nevelésben rejlő lehetőségek következetes, folyamatos és fokozatos kihasználásával, az optimális személyi és a tárgyi környezet biztosításával, a szeretetteljes, biztonságos óvoda légkörrel, a tevékenységek sokszínűségével és a szabad játék biztosításával szeretnénk elérni, hogy az általunk nevelt gyermek:

- Személyisége a genetikai adottságai, az érési folyamatai, a környezeti hatások hármasságát és az eltérő fejlődési ütemet figyelembe véve kibontakozhasson.
- Pozitív emberi tulajdonságokkal rendelkezzen, melyek a testre és a lélekre egyaránt kihatnak, javítják az emberi élet minőségét, szebbé értelmesebbé teszik azt.

Számunkra fontos pozitív emberi tulajdonságok:

- együtt érző
- szeretetteljes, gondoskodó
- őszinte
- aktív
- kreatív
- megértő, elfogadó
- segítőkész
- igazságos
- előítéletektől mentes

Az óvodai közösségben azokat a képességeket, készségeket kell alapozni, amelyekre a következő életszakaszok építhetnek, s ez által alkalmassá válnak a társadalmi együttélésre, az életkörülményekben bekövetkező változások kezelésére, az élet szeretetére, védelmére, az ember szeretetére és tiszteletére, az élő és élettelen környezet megóvására, a különbözőségek elfogadására, toleranciára, empátiára.

Mi az óvoda dolgozói, kötelesek vagyunk értékeinket megőrizni és tovább örökíteni a jövő nemzedéknek:

- Nemzeti értékeink, hagyományaink tiszteletben tartása, ápolása

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

- Nemzeti önazonosság tudatosítása, megőrzése
- Más népek, nemzetiségek kultúrája, hagyományai iránti érdeklődés és elfogadás
- Saját nemzeti értékeink mellett biztosítjuk az óvodánkba járó nép, nemzet gyermekeinek, ugyan ezeket a lehetőségeket, jogokat, multikulturális nevelésüket.

Ahhoz, hogy ezeket az értékeket átadjuk, alapjait lerakjuk, illetve hogy minden gyermek magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, és meglévő hátrányai csökkenhessenek megfelelő személyi feltételeket kell biztosítanunk. Ezért fogalmaztuk meg, hogy a mi óvodánkban olyan ember dolgozhat, akinek:

- tetteit és cselekedeteit áthatja az értelmes gyermek szeretet és tisztelet
- a gyermeki jogok ismerete és tiszteletben tartása a legfontosabb attitűdje
- pozitív emberi tulajdonságai vannak
- önmagával és környezetével szemben igényei vannak
- képessége az önnevelés, önértékelés
- munkájában érvényesül a következetesség, a rugalmasság, a sokoldalúság, a kreativitás, a tolerancia és az empátia
- életszemléletére jellemző a humanizmus, optimizmus
- szakmai tudása megfelelő
- előítéllettől mentes legyen

„nem akárki képes ám arra, hogy az embereket, illetve azt, akit rábíztak jó erkölcsre nevelje, s ha egyáltalában valaki, akkor csak az lehet erre képes, aki ért is hozzá éppúgy, mint az orvostudományban s minden egyéb foglalkozásban”

/Arisztotelész /

A gyermeknevelés elsősorban a család joga és kötelessége.

Az óvoda, mint a közoktatási rendszer alappillére, pedagógiai szakmai önállósággal rendelkező nevelési intézmény, kiegészíti a családi nevelést.

Eszerint óvodaképünk:

- Óvjuk, védjük a gyermekeket, külön figyelmet szentelve a gyermekvédelemnek, a sajátos nevelési igényű gyermekeknek és a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknek is.
- Szociális funkciót látunk el- biztosítva ezzel a hátrányok csökkentését.
- Legfőképpen neveljük, és személyiségüket fejlesztjük kulturális és erkölcsi értékeket közvetítve a családi nevelés különbözőségeihez igazodva.
- Az óvodánk tárgyi környezete és tevékenységi rendszere a környezettudatos magatartás mintája.
- Biztosítjuk a gyermeki önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, társadalmi integrálását
- Biztosítjuk az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit.
- Biztosítjuk a kisiskolás korba való átlépés pszichoszomatikus feltételeit

3. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA

Az óvodáskorú gyermek egyéni és életkori sajátosságaira épülő fejlesztéssel segítjük a gyermek személyiségének, önmagához mérten, maximális kibontakoztatását

- **Célunk**, hogy olyan gyerekeket neveljünk, akik az óvodás kor végére:
- Testileg, emocionálisan, szociálisan, pszichésen kiegyensúlyozottak, érettek.

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

- Az új befogadására, megismerésére nyitottak.
- Színesen, és szívesen kommunikálnak.
- Jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkeznek.
- Rendelkeznek a környezettudatos magatartás alapjaival,
- A természeti, emberi, tárgyi, kulturális környezethez, pozitívan viszonyulnak
- Az iskola megkezdéséhez szükséges készségek és képességek birtokában vannak
- Életkoruknak megfelelő erkölcsi értékekkel rendelkeznek

4. FELADATRENDSZERÜNK

Nevelési célunk megvalósítását segíti a feladatrendszer.

- Érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés
- Egészséges életmód alakítása
- Értelmi fejlesztés és nevelés
- Komplex anyanyelvi nevelés és fejlesztés

4. 1. Érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés

„Az embernek érzelmekre is szüksége van, mert gyengédség és szeretet nélkül az élet csupán afféle lélektelen gépezet ”

/ Victor Hugo /

Az óvodáskorú gyermek életében az érzelmeknek uralkodó szerepük van, melyek közvetlenül befolyásolják cselekedeteit, kihat szervezetére és a pszichés folyamataira. Az érzelmi nevelés a családban kezdődik. A szülő-gyermek érzelmi kapcsolata a gyermek egész életét befolyásolja.

Az óvodánk a családi nevelést kiegészítve a meleg, szeretetteljes légkör megteremtésével igyekszik elérni, hogy a gyermeket kedvező érzelmi ráhatások ériék már az óvodába lépés pillanatától.

A barátságos, derűs környezet pozitívan hat a gyermek személyiségének alakulására. A megfelelő légkör elősegíti, hogy az óvodáskor végére a gyermek érzelmei differenciáltak és tartósak legyenek. Ebben a korban intenzív fejlődésnek indulnak az intellektuális, erkölcsi és esztétikai érzelmek. Az érzelmi élet alakulásában fontos szerepet játszanak az óvoda alkalmazottai, azok modell értékű viselkedése, és a kortárs kapcsolatok. A gyermekkel való kapcsolatukban a pozitív érzelmi beállítottság érvényesüljön, példát mutatva ezáltal a gyermekkapcsolatok pozitív irányú fejlődésének

„A szocializációt olyan folyamatként fogjuk fel, amelynek során az egyének megszerzik azt a tudást, azokat a készségeket, képességeket, amelyeknek birtokában a csoportok és a társadalom többé-kevésbé eredményes tagjaivá válhatnak. ”

/ Brim /

Az elsődleges szocializáció színtere a család. Ezt a megkezdett szociális tanulási folyamatot folytatja az óvoda. Közös élményeken és tevékenységeken keresztül alakulnak a gyermek társas kapcsolatai, erkölcsi, akarati tulajdonságai. Nyitottá válik a természeti és társadalmi környezet iránt.

Céljaink:

- A gyermekek váljanak magabiztossá, kezdeményezővé, kreatívvá, tevékenyvé
- Alakuljon ki a gyermekek biztonságérzete, legyenek biztosan abban, hogy védelmünk alatt állnak.
- Alapozódjon meg szokás- és normarendszerük

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

- Formálódjanak az együttéléshez szükséges kompetenciák, alakuljanak önérvényesítő törekvéseik, melyek által alapozódnak a szocializálódáshoz szükséges erkölcsi, érzelmi, akarati tulajdonságaik.
- Az emberhez és a természethez való pozitív érzelmi viszony alakuljon ki bennük.
- A gyermeki különbségeket fogadják el, értsék meg és tiszteljék.
- Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek önmagukhoz képest fejlődjenek.

Feladataink:

- a gyermek családi hátterének megismerése
- a szülővel való együttműködés
- barátságos, derűs, érzelmi biztonságot nyújtó légkör biztosítása
- elfogadó pozitív hozzáállás
- az óvoda dolgozóinak példaértékű viselkedése
- a társas kapcsolatok alakulásának segítése
- közös élményekre épülő tevékenységek megszervezése
- rugalmas napi és heti rend kialakítása
- óvodánkra jellemző szokás és norma rendszer megalapozása
- a szülőföldhöz való pozitív kötődés alakítása a környezetünk és kultúránk megismertetésével
- különleges bánásmódot igénylő gyermekek neveléséhez speciális ismeret elsajátítása, szükség esetén megfelelő szakemberhez irányítása, illetve azokkal való együttműködés

Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés tartalma

A befogadás rendszere

Óvodánkban hagyomány, hogy a gyerekek az édesanyjával együtt kezdik meg az óvodai élettel való ismerkedést. Az ismeretlen környezetben az anya jelenléte biztonságot jelent a gyermek számára.

A felvétel előtt nyílt napon ismerkedünk a gyerekekkel. A felajánlott családlátogatás segíti a család és óvoda együttműködését, a szociális háttér megismerését, az anamnézis felvételét. A nevelési év első hetében a gyermek a szülővel együtt ismerkedik az óvoda életével. Ez a rendszer sikeresen befolyásolja az óvodai életet és a társas kapcsolatok alakulását. Alkalmazzuk év közben is, amikor új gyermek érkezik hozzánk.

Mindennapos együttlét

Az első hetek után a gyermekek szívesen járnak óvodába, élvezik az óvodai közösség biztonságát, védettségét, nyugalmát. A pozitív érzelmek és benyomások segítik a gyermekeket a szociális tanulás folyamatában.

A szívesen és közösen végzett tevékenységek által nyitottá válnak a szokások és ismeretek befogadására. A baráti kapcsolatok alakulását befolyásolják a közösen átélt élmények, az együttműködés során alkalmazkodnak egymáshoz, megszokják, elfogadják a különböző gyermeki személyiségeket. Ezáltal fejlődnek erkölcsi tulajdonságaik. Az óvoda dolgozóinak szeretetteljes, kapcsolatteremtő bánásmódja a gyerekeket utánzásra ösztönzi, elősegíti a színesebb kommunikáció fejlődését is.

Óvodai ünnepek, hagyományok

Az ünnepek, az ünnepekre való készülődés a közös kirándulások, színházlátogatások, a hétköznapokat színesebbé, örömtelibbé teszik. A közös készülődés, a tevékenységek közösségformáló erővel bírnak. Az óvodai ünnepi szokásaink hangulatok alapját képezik, mely később a gyermek igényévé válhat.

Ünnepeink	Hagyományaink
Mikulás	Családi kirándulások
Karácsony	Színházlátogatások
Farsang	Népmese napja
Húsvét	Óvodai kirándulás
Anyák napja	Tündéerkert Nap
Évzáró	Családi Sportnap
Nemzeti ünnepeink	

A fejlesztés várható eredménye

- a gyermekek bátran önállóan is tevékenykednek
- érzelmeik differenciáltabbá válnak, és képesek azokat elfogadható módon kifejezni
- teljes biztonságban érzik magukat az óvodában
- a szocializálódáshoz szükséges tulajdonságaik megalapozódnak
- megalapozódik szokás- és normarendszerük.
- szeretik, és/vagy elfogadják társaikat, a természetet, és azokhoz pozitívan viszonyulnak
- az óvodai együttélés szabályait elfogadják és betartják
- együttműködnek társaikkal
- a család és az óvoda együttműködése révén a gyermekek optimálisan fejlődnek
- ismerik, és nyitottak a szűkebb és tágabb környezetük iránt, ezáltal megalapozódik a szülőföldhöz való kötődésük.
- a másságot elfogadják, megértik és tisztelik
- életkoruknak megfelelő erkölcsi érzékenységgel, értékrenddel rendelkeznek

4. 2. Komplex anyanyelvi nevelés és fejlesztés

„a beszéd az, aminek segítségével az ember zsenge korában játszva átveszi az előtte járt nemzedékek vérrel és verejtékkel szerzett tapasztalatait, a beszéden alapul mindaz a képessége, hogy gondolkozzék, mind pedig az, hogy gondolatait közölje, és a másokét megértse ”
/ Deme László /

A komplex anyanyelvi nevelés óvodánk meghatározó eleme. Programunkban kiemelt helyet foglal el az anyanyelv, a beszéd és a kommunikáció fejlesztése, melynek a személyiség formálásában kulcsfontosságú szerepe van.

A beszéd életre szóló tudomány, végigkíséri az ember egész életét. Az alapokat gyermekkorban kell lerakni, és azoknak szilárdan kell állniuk. Az óvodáskor az egyik legfontosabb szakasz a beszédfejlődés és a beszédfejlesztési teendők szempontjából. Célunk, hogy a gyerekek megfelelő szintű kommunikációs képességgel hagyják el az óvodát. Az a gyermek, aki jól beszél, biztonságosabban mozog környezetében, magabiztosabb, önállóbb, bátrabb.

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

A helyes és szép beszéd mélyíti érzelmeit, fejleszti esztétikai érzékét. A megfelelő szintű kommunikáció hiánya problémákat okozhat a személyiség harmonikus fejlődésében.

A gyermekek anyanyelvi kommunikációs képességének fejlesztése az óvodai nevelésünk egész folyamatának szerves része, a gyermek minden tevékenységéhez kapcsolódik.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) – az óvodai nevelőtevékenységünk egészében jelen van.

Az óvoda tartalommal gazdag élete, a szóbeli közlést kiváltó derűs, nyugodt légköre az alapja a beszédkapcsolatok alakulásának, az anyanyelvi nevelésnek. A mindennapos tevékenységek során arra törekszünk, hogy természetes beszédhelyzeteket hozunk létre. A kommunikációs képességek fejlesztésére tudatosan felhasználjuk a játékot, építve arra, hogy a játék oldott légköre a gyermekben feloldja a beszédgátlást. Így élénk kommunikációs kapcsolatok alakulnak gyermekekkel és felnőttekkel egyaránt. A beszédfejlesztés érdekében összegyűjtött nyelvi játékokat a korcsoportnak, az egyéni fejlettségnek megfelelően és az óvodapedagógus módszertani szabadságát figyelembe véve alkalmazzuk.

Céljaink

- Érthetően, artikuláltan tudjanak beszélni, és használni a megfelelő nyelvi kifejezéseket.
- Alakuljon ki a megnyilatkozásra való igényük, tudják önmagukat, biztonságosan, bátran kifejezni.
- Ismerjék fel, és tudják is használni a metakommunikációs jeleket
- Legyenek ismereteik a beszélő környezet legalapvetőbb jelképeiről
- Ismerjék és legyenek képesek betartani a legfőbb közösségi magatartási szabályokat.
- Becsüeljék, szeressék és ápolják anyanyelvünket

Feladataink

- Nyelvi és beszédművelő játékok, gyakorlatok differenciált, célzott alkalmazása
- Nyelvi sémák megismertetése, játékos gyakoroltatása.
- Az anyanyelv fejlesztése, a kommunikáció, különböző formáinak alakítása,
- a beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével)
- Derűs, szeretetteljes légkör teremtése közben a meglévő beszédkedv fenntartása.
- Tapintatos, empatikus, a gyermek igényeit szem előtt tartó pedagógusi magatartással közeledni a gyermekekhez.
- A metakommunikációs eszköztár megismertetése, gyakoroltatása játékos formában, kommunikációs tréningekkel.
- Valós helyzetek teremtése, melyben a gyermek gyakorolhatja a helyes viselkedést, a szabályokat elsajátíthatja.

Anyanyelvi nevelés tartalma

- beszélgetések a napi tevékenységek során
- játék adta kommunikációs lehetőségek kihasználása
- alapvető kapcsolat felvételi és tartási formák
- illemszabályok
- nonverbális kommunikáció
- beszédművelés

A beszéd tartalmi fejlesztése	A beszéd formai fejlesztése
Szókincsbővítés	Légzéstechnikai gyakorlatok
Mondatalkotás	Artikulációs gyakorlatok
Összefüggő szövegmondás	Hangerőváltási gyakorlatok
Mese, vers, mondókázás	Helyes ejtési gyakorlatok
Mesebefejezés	Időtartam gyakorlatok
Bábozás, dramatizálás	Hallásfejlesztő gyakorlatok
Mimetikus játékok	
Kommunikációs illem tanítás	
Elbeszélés kép vagy élmény alapján	

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyermekek többsége minden hangot helyesen képez, érthetően, anyanyelvünk szabályainak megfelelően beszél.
- Többségük biztonságosan, bátran és örömmel fejezi ki gondolatait, érzéseit.
- Ismerik a kapcsolattartás, alakítás formáit, és azokat gyakran használják is.
- Óvodáskor végére képesek a tekintettartásra, váltásra, valószínűleg alkalmazzák a térköztartást, képesek érzések, hangulatok kifejezésére, fogadására- mimikával, gesztusokkal
- Megismerik és képesek a beszélő környezet által közvetített magatartásformák elsajátítására
- Ismerik és képesek betartani a legfőbb közösségi magatartási szabályokat.
- Többnyire ismerik és alkalmazzák a közösségben élő ember vezérelvét: úgy beszél, úgy játszik, úgy tevékenykedik, hogy másokat azzal ne zavarjon.

4. 3. Értelmi nevelés

A gyorsan fejlődő, változó világ olyan kiművelt emberek nevelését kívánja meg, akik önálló gondolkodásra, ítéletalkotásra képesek, ismereteiket a gyakorlatban is tudják alkalmazni, megfelelő kommunikációs képességgel rendelkeznek. A gyermek nagyfokú kíváncsisága, tevékenységvágya lehetőséget biztosít az értelmi képességek fejlesztésére és ismereteinek megszerezésére, bővítésére.

A differenciált bánásmód hatására jutnak el a gyermekek a saját értelmi képességeik legmagasabb szintjére.

Céljaink:

- Legyenek ismereteik szűkebb és tágabb környezetükről.
- Rendelkezzenek a tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Egyszerű összefüggéseket legyenek képesek megérteni.
- Tudjanak egyszerű problémákat megoldani, és feladatot végrehajtani, döntéseket hozni
- Legyenek képesek ismereteiket különböző helyzetekben alkalmazni
- Tudják ellenőrizni, értékelnéi önmagukat.

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

- Gazdag képzelőerővel rendelkezzenek
- Szívesen alkossanak, melyben kreatív ötleteiket is megvalósíthatják

Feladataink

- Változatos tevékenységekkel, sokoldalú tapasztalatszerzéssel ismereteik gazdagítása bővítése, rendszerezése, gyakorlása.
- Sokoldalú érzékeltetéssel, észleléssel, megfigyeléssel, kísérletezgetéssel, a kompetenciák fejlesztése.
- Értelmi képességek, kreativitás, alkotóképesség fejlesztése spontán, játékos tapasztalatszerzéssel, irányított megfigyeléssel.
- Feladat végrehajtás és problémamegoldó képesség fejlesztése, probléma- és döntéshelyzetek teremtésével.
- Képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő környezet biztosítása

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére

- A gyerekek többsége elemi ismeretekkel rendelkezik az őt körülvevő világról.
- Rendelkezik a tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Egyszerű összefüggéseket felismernek.
- Kialakul problémafelismerő és megoldó képességük, motiválhatók az
- Önálló feladatvégzésre, döntésre.
- Alkalmazzák ismereteiket a gyakorlatban, különböző helyzetekben, körülményekben
- Képesek ellenőrizni és értékelni saját tevékenységeiket.
- Gazdag képzelőerővel bírnak, kreatívak

4.4. Egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

A gondozás az óvodai nevelés szerves része, alapvető kerete. A gondozás az alapja a nevelésnek, a nevelés hatékonyságának. Az egészséges személyiségfejlődés egyik legfontosabb feltétele a felnőtt-gyermek, *gyermek-gyermek* közötti jó kapcsolat. Az óvodapedagógus bizonyos fókig az édesanyát helyettesíti. A testi kontaktus mélyen egymáshoz kapcsolja a gyermeket és az őt gondozó személyt. A nevelés során a gyermek aktív közreműködésére kell törekedni.

Szokások alakításában sokat segít a gyermek utánzási és azonosulási törekvése. Az óvodapedagógus, és a dajka a helyes tevékenység bemutatásával és a hozzáfűzött szóbeli magyarázat együttes alkalmazásával juttathatja el a gyermeket az önálló gondozási feladatok ellátásáig. A gondozás sok lehetőséget biztosít a gyermekek ismereteinek gyarapítására, új fogalmak, szinonimák kialakítására, a kezűgyesség fejlesztésére. A gyermekkel foglalkozó felnőttek információt kapnak a gyermek mozgásáról, figyelméről, érzékeléséről, beszédéről, a családi nevelés szokásairól.

A jó gondozási kapcsolat kihat a gyermek egész személyiségére, nyitottá teszi kortársai felé, segíti a kapcsolatteremtést és az együttműködést.

Céljaink

- Legyenek képesek szükségleteiket önállóan kielégíteni.
- Alakuljon ki a személyi és a környezeti tisztaság iránti igényük.

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

- Legyen igényük a mindennapos mozgásra, és az legyen harmonikus.
- Egészségvédő, betegség megelőző szokásokkal rendelkeznek.

Feladataink

- Megtanítani a szükségleteik mind önállóbb kielégítésére.
- A környezet rendjének, személyes tisztaságuknak megőrzésére vonatkozó szokások kialakítása, a család és az óvoda elvárásainak összehangolásával.
- A mozgásigényük kielégítése, a harmonikus mozgás fejlesztése a különböző mozgásos tevékenységek biztosításával,
- A gyermekek egészségvédő, betegségmegelőző készségének, képességének fejlesztése
- Környezettudatos magatartás megalapozása
- Speciális prevenció és korrekció nevelési feladatok ellátása szakemberek segítségével
- Egészséges és biztonságos környezet biztosítása

Az egészséges életmódra nevelés tartalma

1. Személyi higiénia, önálló testápolás

A gyermek számára biztosítjuk, hogy a nap bármely szakában igényeinek megfelelően tisztálkodjon, használja a WC-t, tisztálkodási és fogápoló eszközöket

2. Öltözködés

Egészségügyi szempontokat figyelembe véve a gyermekeknek szükséges a benti játszóruha, váltócipő, tréningruha, pizsama, tornafelszerelés, melyeket a család biztosít.

A gyermek ruházata legyen az időjárásnak megfelelő, könnyen fel-vehető

3. Környezethigiénia

Óvodánk udvara lehetőséget biztosít a sokrétű mozgásra, játéktevékenységre, medencéivel a vízhez szoktatásra, fajtákaival a testi erő és ügyesség fejlesztésére

Csoportszobáink tágasak, világosak, a berendezés könnyen tisztán tartható. A bútorzat fából és nádból készült, esztétikus külsejű. A gyerekek ruháinak tárolása jellel ellátott öltözőegységben történik az öltözőben. A mosdóban minden gyermeknek jellel ellátott fogmosó készlete, törülközője, fésűje van.

A játékeszközök ki- és lemoshatóak, biztonságosak.

Külön tornaszobával rendelkezünk, melyben a berendezés és a felszerelés biztonságos.

4. Táplálkozás

A gyermekek egészséges életmódjának feltétele az egészséges táplálkozás.

Fontos a gyerekek egyéni ízlésének ismerete, formálása. Lényeges, hogy fokozatosan ismerkedjenek a számukra idegen ételekkel is. Kulturált étkezési szokások kialakítása és rögzítése a folyamatos reggeli, az ebéd és az uzsonna alatt.

5. Pihenés

Az óvodáskorú gyermekeknek szükségük van a délutáni pihenőre. Ehhez biztosítjuk a feltételeket: friss levegő, ágynemű, pizsama, kedvenc alvós játékok, csend, nyugalom.

A gyermekek szükségleteikhez mérten alhatnak, vagy pihenhettek. A csendes dúdolás, az elalvás előtti mese, az otthonról hozott tárgy erősítik a gyerekek biztonságérzetét.

6. A mozgásigény kielégítése, a szervezet edzése

Az egészséges életvitel, az egészség megőrzése, védelme válják igényükké a mindennapos mozgás által. A mozgásigényük kielégítése és fejlesztése a testnevelés foglalkozásokon, a mindennapos testnevelés és az udvari mozgásos játékok alkalmával, változatos mozgásformákkal történik.

Az óvodapedagógus által szervezett kirándulások, séták közös élményt jelentenek a mozgásigény kielégítésén kívül.

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére

- Ismerik testüket, képesek szükségleteiket a szokásoknak megfelelően önállóan kielégíteni
- Az alapvető higiénés szabályokat alkalmazzák, kialakult a rend és a tisztaság iránti igény
- Igényük van a mindennapos mozgásra, többségük szívesen vesz részt mozgásos játékokban, mozgásuk harmonikus, összerendezett
- Rendelkeznek az egészségvédő-megőrző, betegségmegelőző elemi szokásokkal
- Elemi szinten képesek a környezetvédelmi tevékenységek végrehajtására a közvetlen környezetükben és annak fontosságával tisztában vannak

5. AZ ÓVODAI ÉLET ÉS TEVÉKENYSÉG, SZERVEZETI KERETEI

A gyermek egészséges, a tevékenységben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 p) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A napirend jól szervezett, stabil, biztonságos és rugalmas. A jó napirend kialakítása szükségessé teszi az egymás mellett lévő csoportok munkájának összehangolását a közös mosdók, öltözők és a tornaszoba használata miatt.

Napirend

Idő	Tevékenység
6.00 - 12.00	Szabad játék, választható és kötelező tevékenységek, udvari játék, levegőzés, séta, gondozási feladatok, folyamatos reggeli
12.00 - 13.00	Ebéd
13.00 - 15.00	Pihenés, csendes játék
15.00 - 18.00	Gondozási feladatok, uzsonna, szabad játék

Heti rend

A környezeti témák köré épülve valósul meg, érvényesítve az óvodapedagógus módszertani szabadságát.

A tevékenységek lehetnek: - kötetlen,
- kötelező tevékenységek

A heti rend rugalmasan alkalmazkodik a gyerekek igényeihez, a változó körülményekhez, a spontán adódó lehetőségekhez. Kivétel a testnevelés foglalkozás és a mesekezdeményezés,

mely kötelező. Nagycsoportban a kötelező tevékenységeket az óvodapedagógus dönti el (mikor, miből, mennyi, kinek)

6. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

6. 1. A játék

A játék az óvodai nevelés legfőbb eszköze, a szocializáció színtere, a gyermek kreativitását fejlesztő és erősítő, élményt adó és feszültségoldó alaptevékenysége. A személyiség optimális fejlődését akkor biztosítjuk, ha a gyermek az adott életszakasznak és egyéni fejlettségének legjobban megfelelő tevékenységi formákat gyakorolja. A gyermek játéka önkéntes, szabadon választott, spontán, élményekre épülő érzelmi beállítottságú. Vágyait, tapasztalatait eljátssza, feszültségeit, szorongásait levezeti. A mintát adó felnőtt együttjátszik a gyerekekkel. Később, a stabil játékhelyzetben is megmaradhat játszótársnak, segítőnek, amennyiben szükség van rá.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását (indirekt irányítás felelősségét). Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

Céljaink

- Játékhelyzetekben legyen képes újra alkotni a felnőttek tevékenységét.
- Tudjon a játékszabályokhoz alkalmazkodni.
- A barkácsolás legyen természetes része a szerepjátékának.
- Legyen képes szerepvállalásra, szerepelosztásra.
- Tudja kiválasztani a játékához a megfelelő eszközöket, s azok épségére tudjon vigyázni.
- Legyen örömteli igénye a játéktémák folytatása akár több napon keresztül is.
- Legyen képes betartani az együttjátszás viselkedési szabályait.

Feladataink

- A jó játék feltételeinek biztosítása.
 1. **Hely:**
Csoportszobában és az udvaron a stabilitás, mobilitás és variálhatóság egységének megteremtése
 2. **Idő**
Rugalmas napirenddel minél több időt biztosítani a nyugodt, elmélyült játékhoz.
 3. **Eszköz (tárgyi feltételek biztosítása)**
Balesetmentes, jó minőségű, megfelelő mennyiségű, a gyermek számára hozzáférhető játékeszközök, kiegészítő anyagok.
 4. **Léghkör:**
Nyugodt, biztonságos, szeretetteljes léghkör, melyben a gyermek következmények nélkül kijátszhatja magát.
 5. **Személyi feltételei:** Az óvodapedagógus tapintatos, elfogadó, segítő, támogató személyisége, indirekt játékirányítása mellett a társak szabad megválasztásának lehetősége a kapcsolatok alakulásában, alakításában. A technikai dolgozók is hozzájárulnak az óvodai nevelés eredményességéhez
- Élmények, ötletek biztosítása.
- Együttjátszás, egymás mellett játszás szabályainak megtanítása, betartatása.

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

- A gyermeki önérvényesítés, önállóság tiszteletben tartása.
- Az életkori sajátosságot és egyéni képességet figyelembe- vevő indirekt irányítás.

A játék tartalma

- gyakorló játék
- szimbolikus szerepjáték
- építő konstruáló játék
- barkácsolás
- szabály játékok
- szituációs játékok
- bábozás, dramatizálás

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére

- Képesek önálló játéokra
- Játékhelyzeteikben képesek újraalkotni a felnőttek tevékenységét.
- Elfogadják, és betartják a közösen kialakított játékszabályokat.
- Szerepjátékaikhoz az eszközöket néha saját maguk barkácsolással készíti el.
- Szívesen vállalnak szerepeket, és a szerepelosztásban közreműködnek, abban nem igényli mindig a felnőtt segítségét.
- Játékaikhoz önállóan kiválasztja a megfelelő játékeszközöket.
- A játékeszközök épségére tudnak vigyázni.
- Igénylik a játéktémák folytatását több napon keresztül is.
- Az együttjátászás viselkedési szabályait ismeri, azokat többnyire betartja.

6. 2. A munkajellegű tevékenységek

Az óvodai munka, mint a szervezett tanulás előfutára

A munka az óvodai nevelés fontos eszköze a játék és a tanulás mellett, mely ritkán válik el a játéktól. A munka játékos jellege az óvodáskor végéig megmarad. A gyermek számára a világban való könnyebb eligazodáshoz szükséges, hogy közvetlen környezetét jól ismerje, és képes legyen tevékenykedni benne.

Óvodáskorban fokozódik a gyermek érdeklődése a felnőttek világa iránt. Ezért kell engednünk, hogy minél több munkajellegű feladatba bekapcsolódjék, képességei szerint. Ezzel hozzájárulunk a sokoldalú tapasztalatszerzéshez, élmény-szerzéshez

A jól motivált, sikeres munkavégzés a gyermekből pozitív érzelmeket vált ki, amely serkenti egy újabb munka elvégzésére.

A munkajellegű tevékenység is tartalmaz játékos elemeket. Az önként vállalt, aktív feladatok, munkafolyamatok végzése során megéli a gyermek a közösségért való tevékenykedés örömét is, mely normák, értékek, szabályok kialakulásához vezet. Ezáltal, a gyermeki munka a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, saját és mások elismerésére nevelés egyik formája

Céljaink

- Szívesen vállaljanak ismert munkajellegű feladatokat, legyenek képesek azokat önállóan elvégezni. Munkavégzés közben törekedjenek az igényességre.
- A gyermeki életben naponta előforduló munkaeszközöket ismerjék, azokat tudják rendeltetésének megfelelően használni.
- Elemi szinten tudják értékelni a munka eredményét, és fontosságát.

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

- Legyenek képesek ügyelni a környezetük rendjére, illetve legyen igényük a rend és tisztaság helyreállítására.

Feladataink

- Folyamatos motivációval és eszközök biztosításával, a munkavégzéshez ismeretek megszerzését segíteni.
- A munkajellegű feladatok magyarázattal kísérése a könnyebb megérthetőség kedvéért, és az elvégzett munka értékelése.
- A különböző munkajellegű tevékenységekkel, jártasságok, készségek, képességek fejlesztése.

A munkajellegű tevékenység tartalma:

1. Alkalmoszerű munkák

1.1. Előre nem tervezhető, egyszeri munkák

- üzenetközvetítés, egyéni megbízatás
- kisebbek segítése
- játékhoz szükséges kiegészítő eszközök elkészítése
- váratlan ötlet alapján ajándékkészítés

1.2. Előre tervezhető munkák

- ajándékkészítés
- teremrendezés, takarítás, díszítés, a gyerekek ötleteinek alapján
- közös játékjavítás
- vendégvárás
- környezet rendjének megóvása érdekében végzett munka

2. Naposság

- étkezéshez kapcsolódó teendők
- foglalkozáshoz szükséges eszközök előkészítése
- játékhoz szükséges eszközök előkészítése, elrakása

3. Növénygondozás

- növények fejlődésével kapcsolatos megfigyelések, kísérletek elvégzése
- termények, magvak, "kincsek" gyűjtése, elrendezése
- befőttek, savanyúságok elrakása
- levélseprés, kerti virágok gondozása

4. Állatgondozás

- a kertben a madarak gondozása, védelme
- az udvaron megtalálható rovarok, puhatestűek, gyűrűs férgek megfigyelése, védelme

Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Az ismert munkajellegű feladatokat önként vállalja, önállóan és igényesen elvégzi.
- A munkaeszközöket rendeltetésszerűen használja.
- Tudja értékelni, és megérti a munka fontosságát.

6. 3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tanulás,- mely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja, a gyermek egyik tevékenységi formája az óvodában, a játék és a munka mellett, mely az egész nap folyamán érvényesül. A gyermeket kíváncsisága, érdeklődése, tevékenységi vágya ösztönzi a tanulásra. Az óvodai tanulás útja egyrészt a játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulás, másrészt sajátosan szervezett tevékenység, mely nem szűkül le csak az ismeretszerzésre. Az igazi ismeret az, amit a gyermek önmaga tapasztal meg. Az óvodáskorú gyermekek számára minél több lehetőséget kell biztosítani az egyszerre több érzékszervre ható tapasztalatszerzésre, illetve cselekedtetésre. A sokoldalú érzékeltetés biztosításával a tárgyi világ reális és differenciált megismerését biztosítjuk.

A mozgásos, észlelési megismerési folyamat kísérője a nyelvi kifejezés, és annak fejlesztése.

A gyermek a világot komplex módon érzékeli, észleli, és éli meg, ezért a tanulás során ebből a tényből indulunk ki.

Céljaink

- Rendelkezzenek a tanuláshoz szükséges kompetenciákkal.
- Képesek legyenek önálló feladatmegoldásokra, elemi szinten önértékelésre.
- Legyen belső késztetésük a tanulás iránt.
- Fejlődjenek képességeik, bővíljenek, rendeződjenek tapasztalataik, ismereteik

Feladataink

- A gyermekek motiválása a tanulási folyamatban való részvételre
- A gyermek megismerési vágyának, természetes kíváncsiságának kielégítés.
- A gyermektől erőfeszítést igénylő problémahelyzetek, feladatok megoldása
- Különböző tevékenységek folyamán, a kognitív képességek fejlesztése
- Lehetőségek, körülmények biztosítása a képességek, készségek gyakorlására
- Tanulást támogató környezet megteremtése
- Építeni a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire
- Személyre szabott, pozitív értékeléssel segíteni a gyermek személyiségének kibontakozását

A tanulás formái

- szociális tanulás, mely utánzáson, minta-és modellkövetésen alapuló, magatartás és viselkedés tanulás
- önkéntes, játékos tapasztalatszerzés
- játékos cselekvéses tanulása gyermek érdeklődésére, kérdéseire és a kapott válaszokra épülő ismeretszerzés, felfedezés.
- napközben előforduló gyakorlati problémák és azok megoldása
- óvodapedagógus által irányított tevékenységek,
- megfigyelések, tapasztalatszerzés során megvalósuló tanulás

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére

- Figyelemmel és érdeklődéssel fordulnak a tanulás felé, már akarnak tanulni.
- Képesek önálló feladatvégzésre, tudják irányítani cselekedeteiket.
- Tudják saját munkájukat értékelni.
- A gyerekek többsége rendelkezik a tanuláshoz szükséges kompetenciákkal.

7. TEVÉKENYSÉGEK

7.1. Verselés-mesélés

Az irodalom, az anyanyelvi nevelés legtokéletesebb eszköze A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. A játékkal együtt leoptimálisabb fejlesztőeszköze a személyiségnek. A gyermekirodalom magatartásformákat közvetít, emberi kapcsolatokra tanít, erkölcsi tartást ad, segít a félelem és szorongás oldásában.

Belső indulatok, érzelmek, feldolgozására sarkall. Esztétikai élményeken keresztül fejleszti a gyermek értelmi képességeit. A könyv nélküli mesélés, segíti a gyermek képzeletének alakítását, fejleszti a belső képi látást.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Céljaink

- Alakuljon ki az irodalom, a művelődés iránti igényük, legyenek képesek a meséket, verseket érdeklődéssel, csendben hallgatni.
- Képesek legyenek az erkölcsileg helyes magatartási formák felismerésére.
- Becsülnék meg a könyveket.
- Ismerjék meg a magyar és más népek, klasszikus és kortárs gyermekirodalmi, alkotásait.
- Tudjanak önállóan, folyamatosan mesélni, verselni, mesét kitalálni, befejezni.
- Fogadja örömmel a színházi programokat.

Feladataink

- Mindennapi irodalmi élmény nyújtása.
- A gyermekek ösztönzése az önálló mesélésre, verselésre, mesebefejezésre, mesealkotásra.
- Bábozás, dramatizálás mesélés feltételeinek megteremtése.
- A könyv használatának megtanítása.
- Színházi élménynyújtás.
- Erkölcsileg, esztétikailag értékes irodalmi alkotások kiválasztása.
- Mese-vers füzet kihelyezése a faliújságra

Az irodalmi nevelés tartalma

- magyar és külföldi népmesék, műmesék, klasszikus és kortárs mesék,
- versek, verses mesék
- népi mondókák
- folytatásos mesék, történetek
- színházi előadások

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

- beszélgetések a mindennapi életünkről
- bábozás, dramatizálás, mimetikus játékok

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére

- Érdeklődéssel és csöndben hallgatja a meséket, verseket.
- Tud önállóan mesélni, verset mondani
- Szereti a könyveket nézegetni, tud azokra vigyázni.
- Korához mérten képes, helyes erkölcsi ítéletek megfogalmazására.
- Ismer hazai más népek klasszikus és kortárs gyermekirodalmi alkotásokat
- Szívesen vesz részt színházi előadásokon, betartja a megfelelő viselkedési szabályokat.

Bábozás

A bábozás rendkívül összetett tevékenység. Azért döntöttünk úgy, hogy külön fejezetben foglalkozunk vele, mert az óvodapedagógus kezében az egyik legeredményesebben alkalmazható nevelési eszköz a gyermek sokoldalú fejlesztése érdekében. A gyermek számára a bábozás egy nagyszerű játék. Bábozás során fejlődik a gyermek képzelete, kreativitása, nyelvi kifejező képessége, gyarapodik szókincse, megtanulja az élményt nyújtó előadás szabályait, fejlődik mozgása.

A gyermek szorongását oldja, a beszédgátlást csökkenti, finommotoros mozgását fejleszti. Segít az irodalmi élmények feldolgozásában, az erkölcsi és esztétikai nevelésben, a szocializációban.

Céljaink

- Szívesen, örömmel bábozzanak.
- Érzelmi, erkölcsi, akarati tulajdonságaik folyamatosan fejlődjenek.
- Képesek legyenek önálló bábozás megszervezésére.
- Tudjanak egyszerű bábokat készíteni, azokat mozgatni.
- Tanuljanak illemszabályokat, viselkedést.

Feladataink

- Megfelelő feltételek megteremtése.
- A különböző technikák megismertetése, alkalmazása.
- A bábozás közbeni illemszabályok megtanítása, betartatása (bábozók, hallgatók játszóik)
- Népmese napjának megtartása

A bábozás tartalma

- magyar népi mondókák, versek, mesék
- énekek, dalok, zeneművek
- bábdarabok
- kitalált játékok
- anyanyelvi fejlesztő játékok

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

- Szívesen, örömmel báboznak.
- Önállóan adják elő irodalmi élményeiket, kitalált történeteiket, meséiket.
- Tudnak egyszerű bábokat készíteni, és azokat mozgatni.
- Betartják a bábozás alatti viselkedési normákat.
- Képesek, egyszerű erkölcsi ítéletek megfogalmazására, érzelmeik kifejezésére

7.2. Mozgás

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszicho-motoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltó- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

A spontán – a játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, **a szabad levegő kihasználására.**

Minden egészséges gyermek örömeire szolgál a mozgás. A gyermekben lévő természetes mozgásvágyat kell kihasználni a mozgásukat összerendezetté tenni, hogy a gyermek testi-lelki fejlődését elősegítsük. A testnevelés jelentősége abban áll, hogy a gyermek szervezetét felkészítjük azokra a biológiai, pszichológiai változásokra, amelyeken fejlődése során keresztül megy, és ezek döntően kihatnak a felnőttkori személyiség alakulására. A testnevelés foglalkozás mindhárom korcsoportban kötelező. Óvodánk udvarának és tornaszobájának felszereltsége lehetővé teszi a testnevelési foglalkozások változatosságát. Az időjárás figyelembevételével tavasztól késő őszig az udvaron is tornáztatjuk a gyerekeket.

Mozgáslehetőségek:

- rendszeres egészségfejlesztő testmozgásnak
- mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok
- spontán, a szabad játék keretében végzett mozgásos tevékenységekben irányított mozgás tevékenység

Céljaink

- Örömmel vegyenek részt a mozgásos játékokban, és legyenek kitartóak azok végrehajtásában.
- Rendelkezzenek képességeikhez mérten fejlett mozgással.
- Legyenek képesek térben tájékozódni, ismerjék az irányokat.
- Tudjanak ismert mozgásformákat változó körülmények között is végrehajtani.
- Legyenek képesek az ismert, egyszerű mozgásos játékokat irányítás nélkül is játszani.

Feladataink

- A feltételek biztosítása: eszközök, tiszta környezet, friss levegő, tornafelszerelés.
- A gyermekek fokozatos terhelése, erőnlét, gyorsaság, állóképesség fejlesztése
- A pozitív transzfer hatás érvényesítése a mozgástanulás folyamatában.
- Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének segítése
- Mozgáskorrekciók végrehajtása, preventív tevékenység speciális gyakorlatok beiktatásával.
- A természet erőinek és a szabad levegő kihasználása az udvaron.
- Az egészségügyi és higiénés szokások, szabályok kialakítása.
- Az egészség védelme, edzése, óvása, megőrzése

A testnevelés tartalma

- játékok
- gimnasztika
- járások, futások
- nagymozgások
- támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok
- ugrások
- labdagyakorlatok

Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés megalapozza a gyermekben a rendszeres mozgás iránti igényt, a szükségességét és a mozgás örömét, de a legtöbb időt a játék tölti ki, mely a gyermek számára az aktív pihenés egy lehetséges formája.

Mindennapos testnevelés: kötelező, a napi programtól függően – minimum 10 percben.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- Szívesen vesznek részt a mozgásos tevékenységekben, és kitartóak azok végrehajtásában.
- Mozgásuk egyéni képességeiknek megfelelően fejlett.
- Térben biztosan tudnak tájékozódni, ismerik az irányokat.
- Ismert mozgásformákat változó körülmények között is végrehajtják.
- Akarati tulajdonságaik megalapozottak.

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

- Tudnak néhány mozgásos játékot irányítás nélkül játszani.

7.3. Rajzolás, mintázás, kézimunka

A gyermekeket spontán és szervezett vizuális ingerek érik, amelyek által fejlődik és gazdagodik személyiségük. Ismereteiket az őket körülvevő világról az ábrázoló tevékenység során újra átélik, a tárgyi világot birtokba veszik. Az ábrázolás különböző formái a gyermek számára játék, örömforrás, élményeinek, emlékeinek kifejező eszköze. Az esztétikai nevelés leghatásosabb eszköze.

Céljaink

- Fejlődjön képi, plasztikai kifejező és közlő képességük térbeli tájékozódó, rendező, komponáló képességük
- Legyen igényük önálló alkotásra.
- Ismerjék és használják a vizuális nyelv alapjait és technikákat.
- Fejlődjön esztétikai érzékenységük, befogadó képességük.
- Alakuljon térbeli tájékozódó és rendező képességük.

Feladataink

- A vizuális, manuális és esztétikai élmények és tapasztalatok biztosítása.
- A tevékenységek célirányos szervezése.
- Motiváció és örömforrás biztosítása.
- Készségek és képességek fejlesztése, különböző technikák alapelemeinek elsajátíttatása.
- Műalkotások és a környezet szép jelenségei iránti érdeklődés fenntartása.
- jó minőségű eszközök, anyagok használatának megismertetése, folyamatos biztosítása
- esztétikus tárgyi környezet megismertetése

Tartalma

- képalakítás: rajzolás, festés, nyomtatás, kollázs, vegyes technikák
- mintázás: plakett, dombormű
- építés
- ismerkedés népművészeti elemekkel, műalkotásokkal
- kézimunka: tárgyalakítás, konstruálás, kézimunka
- környezetalakítás, rendezés, díszítés
- gyűjtés: termések, kavicsok, kagylók levelek, stb.

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére

- A vizuális nyelvet és a technikai fogásokat, elemi szinten alkalmazzák
- Esztétikai befogadóképességük elemi szinten kialakult.
- Képesek kreatívan, önállóan dolgozni.
- Elemi szinten megjelent a térbeli tájékozódó és rendező képességük.

7.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A kisgyermek első zenei élményét az édesanyától kapja ringatás, dúdolás formájában. Ezen kívül is érik másfajta zenei hatások (rádió, televízió, stb.)

Az óvodáskorban a személyi kötődés kibővül a csoporttársakkal, az óvó nénikkel.

A közös éneklés, zenélés élménye kedvezően befolyásolja a gyermek zenéhez fűződő élményét és fejleszti a zene iránti fogékonyságát. A mozgásos dalos játékok fejlesztik a gyermek ütem és ritmusérzékét, ezzel együtt mozgását, zenei hallását, emlékezetét, kedvezően befolyásolja zenei alkotóképességét. A magyar népi dalos játékok elsajátításával fejlődik a zenei anyanyelvük. A néphagyományokat őrző dalok bővítik szókincsüket, kifejezőkészségüket és alkalmasak a nemzeti kulturális értékeink továbbadására.

Céljaink

- Fejlődjön, formálódjon zenei képességük, készségük.
- Alakuljon zenei iránti igényük, ízlésük esztétikai fogékonyságuk.
- Szeressenek mozogni, táncolni.
- Legyenek ismereteik a népi hagyományokról.

Feladataink

- Zenei nevelés feltételeinek megteremtése.
- Zenei élmény biztosításával a motivációs bázis kiépítése.
- Zenei képességeik sokoldalú, és differenciált fejlesztése.
- Értékes zenei élmények nyújtása.
- Improvizatív zenei és mozgásos hajlamuk erősítése.
- A felnőtt minta nyújtása, melynek spontán utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.

Az ének-zenei nevelés tartalma

- mondókák, dalok, dalos játékok
- műdalok
- más népek dalai
- ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódó dalok
- zenehallgatás
- az óvónő és a gyerekek hangszeres játéka
- népi tánc alapelemei
- kortárs, gyermek zenei alkotások

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére

- Fogékonyak a zenére, szívesen énekelnek.
- Ismerik a népi mondókákat, dalokat, ezeket képesek önállóan előadni.
- Többségük szépen, tisztán énekel.
- Felismerik, és alkalmazzák a zenei relációkat.

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

- Ismerik, és használják az óvodai ritmushangszereket.
- Többen rendelkeznek zenei alkotókedvvel.
- Többen szívesen, örömmel táncolnak.

7.5. Külső világ tevékeny megismerése

A külső világgal való ismerkedés lehetőségeit a természeti társadalmi környezet biztosítja a gyermek számára. Ugyanakkor óvodánk lakótelepi környezete behatárolja a lehetőségeinket. Az óvoda és a családi környezet által szerzett élmények, tapasztalatok hozzájárulnak a gyermek intellektuális képességeinek fejlődéséhez. A környezeti nevelés társadalmi fontosságát minden óvodai dolgozónak fel kell ismerni. Ennek függvényében kell a különböző tevékenységeket biztosítani a gyermek számára. Minél több tapasztalatszerzésre, megfigyelésre, kísérletezgetésre, élményszerzésre kell lehetőséget biztosítanunk. Így megkezdődhet a környezettudatos magatartás megalapozása. A különböző tevékenységek végzése során és az egyéni képességeik által környezetszerető és védő gyermekekké, s majdan felnőttekké válhatnak.

Céljaink

- Legyenek ismereteik a közvetlen társadalmi és természeti környezetéről.
- Fejlődjenek intellektuális képességeik.
- Pozitívan viszonyuljanak az emberi, természeti, tárgyi környezethez
- Ismerjék, és tiszteljék népünk hagyományait és kulturális értékeit.
- Alakuljon környezettudatos magatartásuk.
- Korukhoz mértén ismerjék, szeressék, védjék, és tiszteljék szülőföldünket,
- Ismerjék a családi kultúra értékeit

Feladataink

- Az aktív tevékenységhez szükséges személyi, tárgyi feltételek biztosítása.
- Sokoldalú tapasztalatok, természetes élethelyzetek biztosítása.
- Változatos módszerek, eszközök eljárások biztosítása.
- A kulturált életvitel szokásainak alakítása, magatartási normák közvetítése, megalapozása.
- Városi életben megmaradt néphagyományok, népszokások ápolása.(karácsony, húsvét, farsang)
- Környezetvédelmi jeles napok megünneplése
- A szűkebb és tágabb környezet megismerésének biztosítása.
- Környezettudatos magatartás megalapozása
- Elősegíteni a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a környezet alakításában.

Társadalmi környezet

- az otthon és környéke
- az óvoda és környéke
- az iskola
- a testünk

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

- a közlekedés
- a színek
- a foglalkozások
- a család - haza – szülőföld
- más népek, nemzetek élete, hagyományai, szokásai
- az ünnepek, hagyományok (népmese napja)

Természeti környezet

- az évszakok, napszakok és ahhoz kapcsolódó tevékenységek,
- környezet védelmi feladatok
- a növények, ápolásuk, védelmük
- az állatok és védelmük
- az élettelen,(tárgyi) környezet és megóvásuk
- a Föld, a Hold, és a bolygók
- Az év, hónap, hét, nap, óra
- környezettudatos magatartás alakítása

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- Megfelelő természeti, társadalmi ismeretekkel rendelkeznek, jól tájékozottak.
- Képesek egyszerű összefüggések, következtetések levonására.
- Szeretik és tisztelik az élő és élettelen környezetet, elemi szinten képesek annak óvására, védelmére.
- Vannak ismereteik népünk hagyományairól, kulturális értékeiről.
- Alapjaiban kialakult környezettudatos magatartásuk.
- Tudják mi a szülőföld, haza, család
- Csírájában kialakult az önálló véleményalkotás, döntési képesség a környezet alakításában.

7.6. Matematikai nevelés

A matematikai nevelés lehetőséget teremt a környező valóság formáival és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre. Mint bármely más tevékenységi forma, nem elkülönülten jelentkezik, hanem az egész óvodai életet áthatja. Már kiscsoportban is szereznek matematikai tartalmú tapasztalatokat a gyerekek. Az óvodapedagógus a spontán lehetőségeket megragadva juttatja a gyerekeket matematikai élményekhez, kihasználva a tárgyi környezetet. Az egész nap folyamán adódó lehetőségek kihasználásával igyekszünk a logikus gondolkodásmódot előkészíteni, megalapozni. A nagycsoportokban az óvodapedagógus maga választja meg a leoptimalisabb szervezeti formát, élve pedagógiai szabadságával.

Céljaink

- Tudjanak önállóan matematikai műveleteket végrehajtani
- Ismerjenek fel egyszerű összefüggéseket, ok-okozati viszonyokat
- Fejlődjön tér, sík és mennyiség szemléletük.
- Tudjanak a 10-12-es számkörben biztosan tájékozódni.
- Pozitívan viszonyuljanak a matematikai tartalmú tevékenységekhez.

Feladataink

- Tárgyi feltételek, tevékenységek biztosítása.
- Matematikai érdeklődés és aktivitás kielégítése.
- Kognitív és pszicho motoros képességek fejlesztése.
- Matematikai fogalmak, műveletek, megismertetése.

A matematikai nevelés tartalma

- összehasonlítások
- szétválogatások
- sorba rendezések
- számfogalom előkészítése
- mennyiségek összemérése
- halmazok összemérése
- műveletek előkészítése
- geometriai tapasztalatok
- szimmetria
-

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére

- Az elemi matematikai műveleteket el tudják végezni.
- A tíz-tizenkettes számkörben jól tájékozódnak.
- Szívesen végeznek matematikai tartalmú tevékenységeket.
- Képesek egyszerű ok-okozati összefüggéseket felismerni.
- Rendelkeznek geometriai ismeretekkel.

8. ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE

A család és az óvoda kapcsolata

A gyermeknevelésben elsődleges szerep a családé. A gyermek optimális fejlődése érdekében, tudásunkkal, képzettségünkkel és szoros együttműködésünkkel igyekszünk ezt kiegészíteni, segíteni.

Céljaink

- A különböző családi nevelési szokások legyenek összehangolva a pedagógiai programunk nevelési céljaival, azok mindjobban közelítsenek egymáshoz.
- Partnereinkkel legyen jó kapcsolatunk a közös cél érdekében.
- Legyünk képesek nyílt, és bizalomra épített kapcsolatot működtetni
- Ismerjék a törvény által biztosított szülői jogokat és kötelességeket

Feladataink

- Szülői igények mérlegelése.
- Érdekeik érvényesítése jogszabályban meghatározottak szerint.
- Rendszeres és érdemi tájékoztatás a gyermek fejlődéséről, tevékenységéről

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

- Egymás kölcsönös tisztelete.
- Az óvodánk belső szabályzatainak (szülőket érintő) megismertetése.
- Szülői elégedettségi vizsgálatok elvégzése a program szerint.
- Folyamatos tájékoztatás nyújtása a törvényi változásokról
- Segítségnyújtás a családhoz illesztett megoldásokkal

Együttműködés formái

- Mindennapos beszélgetések (rövid, lényegre törő)
- Szülői értekezletek
- Szülői fórum
- Fogadó óra szükség szerint, előre egyeztetett időpont
- Szülői igény és elégedettségi vizsgálat
- Személyes kapcsolatok kialakítása
- A szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése
- Szülő- nevelő találkozó
- Családi sportnap
- Családi kirándulás

- *Nyitott ünnepek*
- *Karácsony*
- *Anyák napja*
- *Évzáró ünnepség*

Az óvoda és az iskola kapcsolata

A szabad iskolaválasztás lehetőségét tekintve több iskolával tartjuk a kapcsolatot.

A kapcsolattartás formái:

- a nagycsoportos gyerekek iskolalátogatásai
- tanító nénik meghívása csoportlátogatásra

Az intézmény külső kapcsolatai

- Budapest-főváros XIV kerület Zugló Polgármesteri Hivatal
- Zuglói Intézményellátó Központ (ZIK)
- Pedagógiai Szakszolgáltató
- Szakmai szolgáltató
- Közművelődési intézmények
- Módszertani Intézmények

9. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK ÓVODAI NEVELÉSE

Óvodánk, alapító okiratában meghatározottak szerint felvállalja a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelését.

A befogadott óvodások:

1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek

- Sajátos nevelési igényű gyermekek (mentálisan ép, mozgáskorlátozott gyermekek, akiknél a mozgásakadályozottság az óvodai tevékenységeket különböző mértékben érinti)
- Beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézséggel küzdő gyermekek
- Kiemelten tehetséges gyermekek

2. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek (HH, HHH)

Az elmúlt években társadalmi elvárásként, megalapozottan jelent meg az igény, hogy azok a sajátos nevelési igényű gyermekek, akik ép társaik között nevelkedhetnek, kapjanak helyet normál óvodai csoportokban. Óvodánk felismerve ennek, társadalmi, pedagógiai jelentőségét, felvállalja a beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek, valamint a mozgáskorlátozott gyermekek normál populációban való nevelését. Intézményünk pedagógusai e szemlélettel azonosulni képesek, a befogadó attitűd természetes számukra. Döntésünkben közrejátszott, hogy az elmúlt években több enyhe fokban sérült gyereket fogadott óvodánk.

A program módosítás a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében foglaltak figyelembevételével készült.

A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

Az együttnevelés célja: a sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentése szakember segítségével. Az integráció elősegítése, az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtése, pedagógiai habilitáció, rehabilitáció.

A nevelési cél: képesek legyenek alkalmazkodásra, önállóságra, együttműködésre, kommunikációra.

A megvalósíthatóság érdekében fontos elv:

- az elvárások igazodjanak a gyermek fejlődésének üteméhez
- fejlesztésük a számukra megfelelő területen valósuljon meg
- a habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az óvoda nevelési programjának tartalmi elemeivé .

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer-eszközrendszert és eljárást minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztés alapja az illetékes szakértői bizottság szakvéleménye.

Pedagógiai feltételek biztosítás az óvodai nevelőmunka során:

- a sérült gyermek harmonikus fejlődését, az elfogadó, megértő, az erőfeszítéseket, eredményeket értékelő, rugalmas környezet
- a gyermek iránti elvárás, melyet sérülésének jellege meghatároz

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

- terhelhetősége, melyet biológiai állapota, személyiségjegyei befolyásolnak
- az egyéni fejlesztési lehetőségek, melyet szakember segítségével kell megtervezni és megvalósítani
- amennyiben szükséges, speciális eszközök használatára meg kell tanítani
- a gyermek erősségeit meg kell találni és a sikerei érdekében azt is fejleszteni szükséges
- gyengeségeihez minden segítséget megkapjon
- a nevelési helyzetek megoldásához alternatívákat kell keresni
- sérülés specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása
- az óvoda dolgozói és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermekek befogadására, együttműködés a sérült gyermek családjával

1. Tanulási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése

A tanulási akadályozottság már óvodáskorban észlelhető. Ebben az időszakban a megelőzésben használt tevékenységek célzott alkalmazásával, különböző fejlesztőjátékokkal korrigálható a részképességekben történt lemaradás. Személyre szóló fejlesztési tervet kell készíteni a gyermek képességeinek ismeretében. A terápiának a lemaradó részképességek fejlesztésén kell alapulnia. A hangsúly azonban a mozgásfejlesztésre tevődik, mivel ennek fejlesztése, javítása serkenti az idegrendszeri érést, és azokat a részképesség zavarokat is orvosolja, amelyek, az alábbiakban részletezett problémák előfordulásáért felelősek.

A veszélyeztetettség tényének megállapítása minden esetben szakember feladata.

Fő területek, amelyek a fejlesztésben is jelentős szerepet játszanak:

- testséma észlelés
- tér-irány észlelés
- egyensúly érzék
- látási, hallási, tapintási észlelés
- tér és idő relációk
- beszédfejlesztés

1.1. Dyslexia veszélyeztetettség

Tünetei:

- általános beszédfejlődési elmaradás (megkésett, akadályozott beszédfejlődés, pöszeség, szegényes szókincs, gyenge artikuláció, beszédészlelés és megértés zavara)
- figyelemzavar
- ritmusérzék gyengesége
- térbeli relációk megítélésének gyengesége
- rész-egész összefüggéseinek hibás felismerése
- bizonytalan hallási differenciálási képesség
- irányzavar, testséma zavar, laterális bizonytalanság
- vizuális, akusztikai, verbális emlékezet zavara
- analízis-szintézis gyengesége
- koordinálatlan mozgások, motoros ügyetlenség

Fejlesztés területei:

- téri tájékozódás
- hallási figyelem
- ritmusérzék fejlesztése
- emlékezet
- figyelem
- beszéd alaki és tartalmi fejlesztése

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

- grafomotoros készség
- verbális, vizuális memória

1.2. Dysgraphia veszélyeztetettség

Tünetei:

- nem szívesen rajzol
 - rajztevékenysége az életkori szintjétől elmarad
 - helytelen ceruzafogás (görcsös, 3 ujjas fogás)
 - merev ceruzavezetés
 - kialakulatlan motoros koordináció
 - kialakulatlan testkép
 - Tükörkép tévesztés
 - vizuális és verbális emlékezeti zavarok
 - hiányos auditív észlelés
 - tartós figyelem gyengeség
 - gyenge hallási differenciálás
 - látásgyengeség

Fejlesztés területei:

- testséma kialakítása
- téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten
- vizuomotoros koordináció gyakorlása
- látás, hallás, mozgás koordinált működtetése
- fonémahallás fejlesztése
- taktilis észlelés fejlesztése
- nagymozgások, finommozgások fejlesztése
- figyelem, emlékezet, feladattudat fejlesztése

1.3. Dyscalculia veszélyeztetettség

Tünetei:

- nem vesznek részt olyan tevékenységekben, ahol számlálni kell
- nem használják a matematikai fogalmakat
- színek, formák válogatása nehéz
- nagyságbeli viszonyozásokat nem ismerik
- téri tájékozódásuk gyenge
- síkban nehezen igazodnak el
- rajzuk kesze-kusza
- emlékezetük gyenge, figyelmük szétszórt
- időbeli tájékozottságuk gyenge

Fejlesztés területei:

- érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás és a beszéd fejlesztése, egymással kölcsönhatásban
- testséma fejlesztés
- tájékozódás térben, síkban, időben
- grafomotoros fejlesztés
- relációk, és a relációs szókinccs használata
- szerialitás
- ritmusfejlesztés

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

- beszédértés
- feladattartás, figyelemkoncentráció
- számmal, darabszámmal kapcsolatos fogalom kialakítása

1.4. Mutizmus

Óvodába kerüléskor fordulhat elő, hosszabb rövidebb ideig is tarthat. A korábban már jól beszélő gyermek, bizonyos helyzetekben vagy feltételek mellett nem szólal meg. Tünetei nincsenek, egycsapásra megjelenik. A gyermek magában dönti el kivel hajlandó kommunikálni. Az állapot kialakulása környezeti, pszichés eredetű. A probléma megoldása logopédiai, pszichológiai feladat, általában hosszantartó, intenzív terápiát igényel. Az óvodapedagógus szerepe a felismerésben nyilvánul meg. Szakember segítségét kéri, s az együttműködés lehetséges formáit gyakorolja.

2. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek nevelése

A magatartás zavarok megjelenési formái igen változatosak lehetnek. Oka lehet az idegrendszer éretlensége, kialakulhat másodlagos tünetként, mintegy ráépülve a tanulási nehézségre. Okozhatja családi szocializáció problémája, a kortársak egymásra gyakorolt negatív hatása.

Kóros hyperkinetikus zavar(kóros aktivitás zavar)

Tünetei:

- motoros nyugtalanság
- célszerűtlen mozgások
- felfokozott mozgás, evés, alvás közben is hangos beszéd
- alkalmazkodó képesség hiánya
- nincs szabálytudat
- szociális, emocionális éretlenség
- nyelvi és beszédfejlődési zavarok
- koordinációs nehézségek
- észlelési zavarok
- szerialitás gyengeség
- szélsőséges teljesítmények, fáradékonyság, frontérzékenység
- figyelemzavar

Fejlesztés területei:

- érzelmi biztonság megteremtése, mint pedagógusi feladat
- egészséges korlátok, teljesíthető szabályok felállítása
- társas kapcsolatok fejlesztése
- elfogadható magatartási formák kialakítása
- empátiás készség fejlesztése
- figyelem fejlesztése más és mások iránt
- mozgásterápia(ha másodlagos tünetként jelentkezik a zavar)
- konfliktus kezelés megtanítása,

3. Kiemelten tehetséges gyermek

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

A különleges tehetségű gyermekek nemcsak magas színvonalú teljesítményre képesek, hanem intellektuális kreativitással, speciális elméleti és vezetői képességekkel is rendelkeznek. A tehetség egy olyan többdimenziós és többtényezős jelenség, amelyben a veleszületett intelligenciának ugyanúgy meghatározó szerepe van, mint a szocializációs folyamat bizonyos elemeinek. A valamilyen téren rendkívüli teljesítményt produkáló gyermek azonban nem feltétlenül rendelkezik átlagon felüli intellektuális képességekkel is; (pl.: zenei tehetség)

Területei:

- generikus intellektuális képességek
- speciális elméleti fogékonyság
- alkotó gondolkodás
- vezetői képességek
- vizuális és egyéb művészetek
- pszichomotoros képességek

Fejlesztés területei:

- művészeti nevelés
- technikai és informatikai készségek fejlesztése
- a gyermeki alkotóképesség fejlesztése
- a kora gyermekkori nevelés kiterjesztése
- a szülők bevonása a fejlesztésbe
- speciális iskolák és programok biztosítása

4. Hátrányos halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése

- *Szociális funkciót látunk el- biztosítva ezzel a hátrányok csökkentését*
- *Biztosítjuk fejlődésük és nevelésük optimális feltételeit.*
- *Formáljuk az együttéléshez szükséges kompetenciákat*
- *Törekszünk a gyermek családi hátterének megismerésére és a szülőkkel való együttműködésre*
- *Kompenzáló pedagógiai tevékenységünk hatására jelentősen csökkenjenek a hátrányos helyzetből adódó különbségek*
- *A gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzése feltárása lehetőségekhez mérten*
- *Tájékoztatjuk a szülőket a szociális kedvezmények lehetőségéről*
- *Biztosítjuk számukra a különböző programokon való ingyenes részvételt*

10. Mozgáskorlátozott gyermekek óvodai nevelése

Az integráció lényege

Az integráció feloldja a sérült fogyatékkal élő gyermek elszigetelését. Az óvodáskorú gyermek, fejlődési sajátossága, hogy a tapasztalatai, élményei kihatnak későbbi társadalmi szemléletének alakulására. Fontos, hogy már ebben a korban megtapasztalják társaik különbözőségét, másságát. Kori sajátosságuknál fogva sokkal nyitottabbak, egyszerűbben veszik tudomásul a másságot, könnyebben alkalmazkodnak a meglévő helyzethez. A tapasztalatok feldolgozását megfelelő pedagógiai módszerekkel segítve kialakul toleranciájuk. Ugyanakkor a sérült gyermek specifikus fejlesztésével hozzájárulunk ahhoz, hogy a gyermek önmagát is elfogadja, és sérülésével is képes legyen teljes életet élni.

A szakirodalom szerint azok a gyermekek tudnak normál környezetben jól fejlődni, és oda beilleszkedni, akik legalább segédeszközzel képesek a helyváltoztatásra, kézfunkciójuk fejlett annyira, hogy elemi szinten, kis segítséggel ellássák magukat, kommunikációjuk olyan szintű, hogy társaikkal és a felnőttekkel kapcsolatot tudnak teremteni, szükségleteiket tudják jelezni.

Az integráció szükségessége mind pedagógiailag, mind gyógypedagógiailag, mind orvosilag, mind pedig a társadalom szempontjából indokolt.

A mozgáskorlátozott gyermekek óvodai integrálásának célja:

Az Alapprogramban megfogalmazott célok, alapelvek, feladatok alapján a 3-8 éves integrálható, mozgáskorlátozott gyermekek normál óvodai nevelés során- a részükre folyamatosan és elégségesen biztosított speciális fejlesztés mellett- gyermeki jogukat gyakorolva, szociálisan, mentálisan váljanak alkalmassá az iskolai életmódra. Adjon mind az ép, mind a mozgáskorlátozott gyermekek számára lehetőséget az egymással való kommunikálásra, egymás megismerésére, elfogadására, így alapozva meg a későbbi társadalmi integrációt.

A mozgáskorlátozott gyermek fejlődése:

- személyiség fejlődése a mozgásállapot függvénye lehet
- a mozgásos tapasztalatszerzés akadályozott, ebből fakadóan a külvilágról szerzett ismeretei hiányosabbak
- nehezebb a kommunikációs kapcsolatépítés
- nehezített a szocializáció
- megváltozhat a pszichoszomatikus fejlődés

A mozgáskorlátozott gyermekek óvodai nevelésének célja:

- a mozgásos tapasztalat szerzés belülről jövő igényének kialakítása
- késztetés az akadályozottság, hátrány leküzdésére
- pozitív személyiségjegyek, képességek kialakítása és értékelése
- képességüknek és mozgásállapotuknak megfelelő iskolatípus választása

Feladatai

- egészséges életmód alakítása
- érzelmi nevelés és szocializáció
- értelmi nevelés és fejlesztés
- anyanyelvi nevelés
- szakirányú feladatok: prevenció, korrekció, kompenzáció

1. Egészséges életmódra nevelés

1.1. *Gondozás, testi szükségletek kielégítése*

Feltételei: - speciális tárgyi feltételek biztosítása

- megfelelő segítségnyújtás az óvoda dolgozóitól
- szomatopedagógus segítsége
- elegendő idő biztosítása a feladatok elsajátításához

1.2. *Mozgásigény kielégítése*

- állandó motiválás a mozgásra, helyváltoztatásra
- gyakori sétálgatás az udvaron
- mozgásfejlesztő eszközök használata felnőtt segítséggel
- tér és idő biztosítása nagymozgásokhoz udvaron és a csoportszobában is
- késztetés az ép gyermekek mozgásának utánzására
- szervezett testnevelés foglalkozás
- mozgásos játékok

Bármilyen mozgástevékenységhez ki kell kérni a szomatopedagógus véleményét annak érdekében, hogy a káros mozgásformákat elkerüljük.

Az óvoda helyiségeit, udvarát, eszközeit állandójelleggel felügyelni és karbantartani kell.

A szabályokat tudatosítani kell, hogy egyre biztonságosabban mozogjanak, ha szükséges kérjenek segítséget.

1.3. *Egészségvédelem, edzés*

- a csoportszobák hőmérséklete, a szellőztetés, a páratartalom állandó figyelemmel kísérése, szinten tartása, mivel hőháztartásuk a sok esetben megváltozik
- önkiszolgálás gyakorlása tornaruhába öltözködéssel
- minél több szabad levegőn való tartózkodás

2. Érzelmi nevelés és szocializáció

- megértő, szeretetteljes légkör biztosítása
- szociális kapcsolatok bővítése, erősítése
- felnőttek modell szerepe
- tapasztalatszerzési lehetőségek bővítése
- társas kapcsolatok erősítése
- anyanyelvi, kommunikációs játékok
- pozitív emberi tulajdonságok erősítése

Az óvodapedagógus a szomatopedagógus segítségével állítja fel a követelményeket, hogy a fejlődés helyes irányban történjen.

3. Értelmi nevelés

Célja: egyéni érdeklődéséhez és fejlettségéhez igazított tapasztalatszerzés közben

biztosítani a fejlődés lehetőségét, az akadályoztatásból fakadó korlátok

leküzdését

Feladata: ha szükséges a gyengébb funkciók (érzékelés, észlelés, stb)fejlesztése szakember segítségével.

4. Anyanyelvi nevelés

Mivel a sérült gyermek, nyelvi szintje is különböző lehet, fontos az anyanyelvi játékok mindennapos alkalmazása. A játék során törekedni kell arra, hogy minden gyermek sikerélményhez jusson. Arra kell ösztönözni őket, hogy minél többet beszéljenek és merjenek beszélni, megnyilatkozni.

A nonverbális kapcsolat fejlesztése is fontos, mert a több síkú kommunikációs kapcsolat során jobban figyelnek egymásra. A szem kontaktus, az artikuláció, a mintaadás jelentősen elősegíti a gyermek anyanyelvi fejlődését.

A tevékenységi formák

- Játék
- Munka
- Tanulás

1. A játék

A játék feltételeinek megteremtésénél különösen figyelni kell a nagyobb hely biztosítására, hogy ne zavarják egymást, a sérült gyerekek mozgásukban ne legyenek akadályozva

A nyugodt légkör, a biztonság, a minél hosszabb játékidő, a gazdag játék tartalom, a sokirányú tapasztalatszerzés, az ép gyermekek játékanak utánzására való lehetőség biztosítása, mind hozzájárul a gyermekek fejlődéséhez. Fontos elv: egymásnak és játékuknak tiszteletben tartása, megbecsülése, a pozitív és negatív élmények kijátszásának lehetősége.

2. A munka

Csak olyan feladatokat végezzenek, amire képesek, fokozottan figyelni és értékelni kell erőfeszítéseiket. Saját személyiségükkel kapcsolatos önkiszolgálást sajátítsák el megfelelő segítséggel. Képességeik szerint vonjuk be őket a csoport életével kapcsolatos egyéb munkákba. Az általuk elvégezhető műveleti sorrendek megtanítása fokozott türelmet, megértést, segítségadást igényel az óvoda minden dolgozójától.

3. A tanulás

A tanulás tapasztalatokra épül. Ezért fontos az élmények biztosítása, a manipulációs lehetőségek és a mozgás összekapcsolása, az utánzás, a személyre szabott motiváció.

Az egyéni adottságokat figyelembe véve, jól átgondolt tervezéssel, szervezéssel optimális terhelhetőséget biztosítani, amely fejlesztőleg hat a gyermekekre.

A fejlesztés területei

1. Mesélés, verselés

A mindennapos mesélés, (mese, vers, dramatizálás, bábozás), az óvodapedagógus előadásmódja, mint élmény-nyújtás pozitív hatással bír a gyermek, nyelvi fejlődésére.

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

A különböző műfajok előadásakor verbális és nonverbális síkon is érzékeltessük a mű hangulatát, humorát, az erkölcsi mondanivalóját, az érzelmeket, a követendő viselkedésformákat.

A mese vers dramatizálásánál nehézséget jelenthet számukra a visszaadás, ezért tapintatosan járjunk el, s csak annyira vegyük igénybe amennyire önmaguktól képesek. Ezt örömmel vegyük és dicsérjük őket, ezzel is ösztönözve arra, hogy képesek helyzeteket megoldani. Az ép gyerekek fogadják megértéssel „szereplésüket”.

2. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A dalok, mondókák mozgással kísérése, a sérülés fokától függően akadályozott lehet. Ezért nehezített számukra ez a tevékenység, illetve sokkal több időre van szükség az elsajátításhoz. Segíteni kell, de sosem szabad erőltetni. Ebből adódóan nem is a dalok, mondókák elsajátítása a legfontosabb feladat, hanem a zene, az ének megszerettetése, zenei érdeklődésük felkeltése, az esztétikai élmény befogadása, ezáltal a zenei anyanyelv kialakulásának segítése. A mondókák segítségével segítjük az anyanyelv kifejezés módjának javítását, a ritmus, a hangszín, a hanglejtés, a tempó segítségével. Az egyenletes lüktetés hangoztatása, érzékeltetése az elsődleges ritmusfejlesztő feladat. A közös éneklés örömet jelent számukra, érzelmeikben gazdagodnak, ezért mindig vegyenek részt e tevékenységben is. Keressünk számukra egyszerű hangszert, amit meg tudnak szólaltatni (pl. dió, csörgő). Mint a mesélésre, az éneklésre is szánjunk számukra minden nap egy kis időt.

3. Rajzolás, mintázás, kézimunka

Ennél a tevékenységnél legfontosabb számukra a kényelmes, biztonságos, helyes ülés, a nagyon jó minőségű eszköz, amely kis, gyenge mozdulatokra is látható alkotást produkál.

Ugyanúgy fontos a tér biztosítása, hiszen a nagymozgások előnyt élveznek, s ehhez tér kell.

Nagy papírok, vastag színesek használata elősegítheti a tevékenység közbeni sikerélmény megjelenését.

Egész nap folyamán biztosítsuk számukra is az alkotást, legyenek változatosak az eszközök.

Nagy figyelmet kell fordítani arra, hogy valamennyi alkotásuk pozitív dicséretet kapjon, így sarkallva őket a további tevékenységre. A társaikat, szüleiket is rá kell szoktatni arra, hogy ne mondjanak rossz véleményt a munkákról, segítsék őket, ha szükségessé válik és örüljenek minden kis alkotásnak.

4. A mozgás

A mozgáskorlátozott óvodás gyermek épp az életkorára jellemző tevékenységében gátolt valamilyen szinten. Az óvodapedagógusnak tisztában kell lennie a gyermek sérülésével, a tünetekkel, tudnia kell a legszükségesebb teendőket, kerülnie kell a sérült gyerek számára káros mozgásformákat, meg kell kímélnie a gyermeket a kudarcélménytől. Ennek jegyében a mozgásfejlesztés tervezésekor szakember igénybevétele szükséges, aki meghatározza a szükséges, és kiküszöböli a káros mozgásformákat, az alkalmazható eszközöket.

Kiemelt feladat a nagymozgások, a mozgáskoordináció, a térbeli tájékozódás fejlesztése.

Biztosítani kell a rendszeres és gyakori mozgást szabadban, és teremben egyaránt, valamint, a speciális eszközöket, (pl. Ayres terápiás eszközök). Mozgásállapotuknak megfelelő gyakorlatot végezzenek.

5. Külső világ tevékeny megismerése

Törekedni kell arra, hogy minél több valóságos ismeretet, tapasztalatot szerezzenek környezetükről, és önmagukról.

A közvetlen élmények biztosítása elősegíti ezeket a folyamatokat. A témákat sokoldalúan és alaposan dolgozzuk fel, elegendő időt hagyva a megértésükre, feldolgozásukra.

Építsünk a gyermeki kíváncsiságukra, motiváljuk őket a tevékenységekben való részt vételre. Differenciált, képességeikhez mért feladatot kapjanak, ebben úgy tudunk segíteni, ha egyszerre kevés gyerekkel foglalkozunk, és sikerélményhez juttatjuk őket. Legyünk tapintatosak, türelemmel vezessük rá a helyes megoldásra, így fejlesztve problémamegoldó képességüket. Játsszanak, tevékenykedjenek sokat, sokféle eszközzel, így hozzájárulva személyiségük fejlesztéséhez.

Személyi feltételek

Dolgozóink részéről több figyelem, odaforduló, segítő magatartás, gyermek, szülő felé egyaránt.

Pedagógusi attitűd: nyitottság a szakmai megújulásra, a nevelés differenciálása, egyénre szabott fejlesztési terv készítése.

Szülők: az előítéletek, a félelmek eloszlatása, a pedagógus meggyőző érvelésével, mintaadó magatartásával, bevonás a fejlesztési terv megvalósításába.

Gyermekek: felkészítésük az új és más társ érkezésére. A gyermekek elfogadó spontán attitűdjének érvényre juttatása.

Szakemberek: speciális szaktudással rendelkező szakember bevonása a nevelőmunkába.

Szakértői vélemény alapján kiemelt fejlesztési feladatok meghatározása, szomatopedagógus és utazó gyógypedagógus igénybe vétele.

Tárgyi, környezeti megfeleléség biztosítása

Az intézmény akadály-mentesítése biztosított, a földszintes épület megfelelő.

Az akadályozottság mértéke minden esetben meghatározza a szükséges tárgyi eszközök meglétét.

Fejlesztéshez szükséges eszközök biztosítása

- speciális mozgásfejlesztő eszközök
- kognitív képességek és manipulációs készség fejlesztésére szolgáló fejlesztő játékok
- finom motorikus mozgás fejlesztéséhez szükséges eszközök
- tartásjavító bútorok (speciális szék)

(melléklet szerint)

Az óvodába kerülés feltételei

Az Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság által készített szakértői javaslat alapján, olyan mozgáskorlátozott gyermekek, akik betöltötték a 3. életévüket, szobatiszták, integrálhatóak normál óvodai csoportba, és a bizottság a mi óvodánkat jelöli meg.

A programban meghatározott létszám: csoportonként egy, összesen kilenc gyermek.

Kapcsolataink

1. Család és óvoda

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

- a gyermek elsődleges nevelési színtere a család, a kiegészítő szerep az óvodáé
- a szülő és a pedagógus kapcsolatában érződnie kell, hogy minden a gyermek fejlesztése érdekében történik.

- A kapcsolatban fontos az empátikus hozzáállás, a segítő szándék, az egymás mellé rendeltség, a kölcsönös tapintat, a titoktartási kötelezettség, a kölcsönös nyitottság, a folyamatos információ csere
- a családlátogatás célja a beilleszkedés megkönnyítése, tájékozódás a családi nevelésről, a gyermek családon belüli státuszának helyzetéről
- személyes beszélgetések
- egyéni problémák közös megoldása
- szülők bekapcsolása a foglalkozásokba
- megfelelő szakmai előadások szervezése
- szakirodalom ajánlása
- információnyújtás szociális támogatásokról, kedvezményekről

A továbbiakban minden ugyanúgy zajlik, mint a normál populációban

2. Szakmai kapcsolatok

- Mozgásvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság és Gyógypedagógiai Központ, Egységes Módszertani Intézmény, Mozgásjavító Általános Iskola és Diákotthon (Budapest XIV. Mexikói út 60)
- Dr. Mező Ferenc Általános Iskola
- Zuglói Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
- Zuglói Nevelési Tanácsadó

3. Fenntartói kapcsolatok

- Közművelődési csoport
- Gyermekvédelmi intézmények
- Jegyzői Hivatal

11. A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

A gyermekek jogairól és a gyermekvédelmi törvényt alapul véve óvodánkban igyekszünk olyan pedagógiai tevékenységet folytatni, amellyel kizárjuk annak lehetőségét, hogy az óvodánkban bármelyik gyermek, bármilyen oknál fogva hátrányos vagy kizáró helyzetbe kerüljön. Nevelő munkánk során, a gyermek mindenek felett álló érdekét tarjuk szem előtt addig, amíg a gyermekek nagyobb csoportjának érdekeit nem sérti.

Óvodánk valamennyi alkalmazottja feladatának tekinti a gyermeki jogok védelmét.

Céljaink

- A gyermekek érezzék magukat biztonságban.
- Nevelésünk eredményeként legyenek kiegyensúlyozottak a gyermekek.
- Kompenzáló pedagógiai tevékenységünk hatására a hátrányos helyzetből adódó különbségek jelentősen csökkenjenek.
- Szakszerű prevenció munkánk eredményeként a veszélyeztetettség kialakulása nagymértékben csökkenjen.

Feladataink

- A gyermek személyiségének, emberi méltóságának, jogainak tiszteletben tartása
- A testi, emocionális, intellektuális, szociális fejlődés feltételeinek megteremtése
- A tartalmas, élménynyújtó programok szervezése
- Egészséges napi rend kialakítása
- Az egészséges és biztonságos tárgyi környezet folyamatos fenntartása
- A gyermek egészségvédő képességének, készségének fejlesztése
- A gyermekbalesetet megelőző okok feltárása és megszüntetése
- A gyermek tájékoztatása az óvodai élet során felmerülő veszélyforrásokról, és az ezzel összefüggő tilos és elvárható magatartásról
- A gyermek szociokulturális háttérének megismerése
- A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek kiszűrése
- A hátrányos helyzetben lévő gyermekek fejlesztése önmagukhoz képest
- A gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzése feltárása lehetőségeinkhez mérten
- Beteg és sajátos nevelési igényű gyermekek kiemelt gondoskodásban való részesítése
- Külföldi gyermekek beilleszkedésének segítése, a másság megismerése és elfogadása, elfogadtatása.
- Segítő együttműködés a szülőkkel.
- Felvilágosító, tájékoztató programok bemutatása.
- Tájékoztatás a szociális szolgáltatások lehetőségeiről.
- Az óvodán belüli szociális szolgáltatások biztosítása (ügyelet, orvosi vizsgálatok, étkezési támogatás).
- Együttműködés a különböző szak és szakszolgáltató szervezetekkel.
- Logopédiai fejlesztés biztosítása.
- Pszichológiai tanácsadás működtetése.

A megvalósítás módjai

- fogadóóra szülői fórum, nyílt nap
- SZMK értekezlet, szülői értekezlet
- közös kirándulások, sportnap
- beszélgetések, előadások, tanácsadás, segítségnyújtás, értékközvetítés

Dokumentáció

- gyermekvédelmi napló, csoportnaplók, jegyzőkönyvek
- az óvodavezető ellenőrzési dokumentumai
- fejlődést nyomon követő dokumentáció

12. AZ ESÉLYEGYENLŐSÉG ELVEI

A nevelési programunkban kiemelt a feladat az anyanyelvi nevelés, szocializációs kapcsolatok fejlesztése, az élmény-gazdag óvodai élet biztosítása.

Mindezek növelik a különleges bánásmódot igénylő gyermekek esélyeit, a beilleszkedésben és az egyéni fejlődésben. Képesek legyenek véleményük elmondására, legyenek határozottak, és minden élethelyzetben találják fel magukat.

Általános feladatok

- *Beiratkozás előtt nyílt nap keretében a szülők betekintést nyerhetnek az óvodai életbe.*
- *Esélyegyenlőségük növelése érdekében a gyermekek már 3 éves kortól kerüljenek be az óvodába, erre a beiratkozáskor figyelünk.*
- *A Pedagógiai Programunkban a különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelésére is hangsúlyt fektetünk*
- *Célunk a bizalom erősítése óvodánk iránt, a programunk gyermekközpontúságának, megismertetése, a biztonságos, szeretetteljes légkör megtapasztaltatása*

Alapelvek

- *A gyermekek iránti felelősségérzet*
- *A család és óvoda kapcsolatának elmélyítése*
- *Az előítéletek felszámolása*
- *A különbözőségek értékékként való kezelése az esélyegyenlőség érdekében*
- *Egyenlő hozzáférés, esélynövelés elve*
-

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések:

- *az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása akkor valósulhat meg, ha minden gyermek részére biztosítjuk az emberi méltósághoz való jogát. Minden gyermek jusson hozzá azokhoz a szolgáltatásokhoz, legyen az ingyenes vagy fizetős, amely szükséges, személyisége fejlődéséhez*
- *Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell: az intézményben biztosított szolgáltatások igénybevétele során*
- *a gyermeki jogok gyakorlása során*
- *felzárkóztatás, egyéni fejlesztés vagy tehetséggondozás biztosítása,*
- *gyermekcsoportban történő elhelyezéskor*
- *hit és vallásfoglalkozáson való részvétel biztosítása*

13. AZ ÓVODÁNK ERŐFORRÁSAI

Emberi erőforrások:

Óvodapedagógus létszám: **19** fő, ebből

6 fő szakvizsgázott óvodapedagógus

3 fő két diplomás

3 fő szakkollégium is

A pedagógiai munkát közvetlenül segítők létszáma:

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

Dajka	9 fő
Pedagógiai asszisztens	3 fő
Óvodatitkár	1 fő
A fenntartó által biztosított létszám: 3 fő - kertész (1)	
	- konyhai dolgozók (1)
	- takarító (1)

Tárgyi erőforrások

Az épület

- 10 csoportszobából és a hozzátartozó kiszolgáló helységekből áll. Ebből jelenleg 9 csoport működik.
- **Egyéb helységek:**
- könyvtár, nevelői szoba, szülői fogadó szoba, pszichológiai szoba, logopédiai szoba, orvosi szoba, irodák, konyha, ebédlő, mosókonyha, raktárak,

Az udvar

Az udvarunk felszereltsége jelen állapotban megfelelő. Az EU szabvány szerinti udvari játékok pótlására szükség van. Öt homokozó és kettő pancsoló medence áll a gyermekek rendelkezésére. A homokozó ülőkéit gumitéglával borítottuk.

14. NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK JEGYZÉKE

Hivatkozva a 11/1994. (VI. 8.) MKM rendeletben foglaltakra az intézmény a fenntartó képviselőjével elkészítette az eszközállományunkról a listát. Az intézmény a rendeletben foglalt eszközök jelentős részével rendelkezik, a hiányzó eszközök pótlása folyamatosan történik.

Megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
Fésű, fogkefe, fogmosó pohár	Gyermeklétszám szerint 1	Előírásnak megfelelő
Ruhakefe, körömkefe, szappantartó	Mosdókagylónként 1	Előírásnak megfelelő
Fésűtartó	Csoportonként 1	Előírásnak megfelelő
Törölköző	Felnőtt és gyerek létszám szerint 3-3	Előírásnak megfelelő
Abrosz	Asztalonként 3	Előírásnak megfelelő
Takaró	Gyermeklétszám szerint 1	Előírásnak megfelelő
Ágyneműhuzat, lepedő	Gyermeklétszám szerint 3-3	Előírásnak megfelelő

Felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök

Helyiségek

Megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
csoportszoba	9	9
Tornaszoba	1	1
Fejlesztőszoba/logopédiai szoba	1	1
Játszóudvar	1	1

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

Megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
Óvodavezetői iroda	1	1
Óvodavezető-helyettesi iroda	1	1
Gazdasági iroda	1	1
Nevelőtestületi szoba	1	1
Orvosi szoba/elkülönítő szoba	1	1
Gyermeköltöző	9	5
Gyermekmosdó, WC	9	5
Felnőtt öltöző	1	4
Melegítő konyha	1	1
Tálaló-mosogató	1	1
Felnőtt mosdó	1	1
Felnőtt WC	1	3
Mosléktároló	1	1
Raktár	1	3
Szertár	1	1
Könyvtár		1

Helyiségek bútorzata és egyéb berendezés tárgyai

Megnevezés	Előírás	Tényleges állapot
Óvodai fektető	Gyermeklétszám szerint 1	Előírásnak megfelelő
Gyermekszék	Gyermeklétszám szerint 1	Előírásnak megfelelő
Gyermekasztal	Gyermek létszámot vételével	Előírásnak megfelelő
Fényvédő függöny	Ablakonként 1	Előírásnak megfelelő
Szőnyeg	Csoportszoba együtödének lefedésére	Előírásnak megfelelő
Játéktartó szekrény vagy polc	Csoportonként 2	Előírásnak megfelelő
Fektető tároló	Csoportonként	Előírásnak megfelelő
Élősarok állvány	Csoportonként 1	-
Hőmérő	9	Előírásnak megfelelő
Óvodapedagógusi asztal	9	-
Felnőtt szék	18	18
Eszköz előkészítő asztal	6	Előírásnak megfelelő
Textil tároló szekrény	6	Előírásnak megfelelő
Edény és evőeszköz tároló szekrény	6	Előírásnak megfelelő
Szeméttartó	6	Előírásnak megfelelő
Tornaszobában:		
Tornapad	2	7
Tornaszőnyeg	1	6
Bordásfal	2	9
Óvodai többfunkciós mászó készlet	1	Előírásnak megfelelő
Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	3 gyerek egyidejű foglalkoztatásához	Előírásnak megfelelő
Logopédiai foglalkoztató/		

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

Megnevezés	Előírás	Tényleges állapot
fejlesztő szoba:		
Tükör	1	Előírásnak megfelelő
Asztal	1	Előírásnak megfelelő
Szék	2	Előírásnak megfelelő
Szőnyeg	1	Előírásnak megfelelő
Játszóudvar:		
Kerti asztal paddal	9	3
Kerti pad	18	-
Babaház	9	-
Udvari homokozó	9	4
Takaróháló	9	4
Mozgást fejlesztő eszközök	Csoportonként a gyerekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	Előírásnak megfelelő
Óvodavezetői iroda:		
Íróasztal és szék	1-1	Előírásnak megfelelő
Tárgyalóasztal	1	-
Szék	2	Előírásnak megfelelő
Telefon	1	Előírásnak megfelelő
Könyvszekrény	1	Előírásnak megfelelő
Iratszekrény	1	Előírásnak megfelelő
Számítógép asztal+szék		1-1
Gazdasági iroda:		
Asztal	1	Előírásnak megfelelő
Szék	1	Előírásnak megfelelő
Iratszekrény	1	Előírásnak megfelelő
Lemezszekrény	1	Előírásnak megfelelő
Számítógép asztal és szék	2	Előírásnak megfelelő
Telefon	1	Előírásnak megfelelő
Fax	1	Előírásnak megfelelő
Számítógép, nyomtató	1	Előírásnak megfelelő
Fénymásoló		1
Nevelőtestületi szoba:		
	1	-
Asztal		Előírásnak megfelelő
Szék	19	Előírásnak megfelelő
Könyvtári dokumentum	500	Előírásnak megfelelő
Könyvszekrény-polc	2	Előírásnak megfelelő
Tükör	1	Előírásnak megfelelő
Mosdókagyló	1	-
Orvosi szoba	Berendezése, felszerelése a 26/1997. (IX.3.) NM rendelet szerint	Előírásnak részben megfelelő
Gyermek öltöző:		
Öltözőszekrény	Gyermeklétszám szerint 1	Előírásnak megfelelő
Gyermek mosdó, wc:		
Törölközőtartó	Gyermeklétszám szerint 1	Előírásnak megfelelő

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

Megnevezés	Előírás	Tényleges állapot
Falitükör	Mosdókagylónként 1	Előírásnak megfelelő
Hőmérő	Helyiségenként 1	Előírásnak megfelelő
Fogmosó pohár tartó	Gyermeklétszám szerint 1	Előírásnak megfelelő

Tisztálkodási és egyéb felszerelések

Megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
Szennyes ruha tároló	1	Előírásnak megfelelő
Mosott ruha tároló	1	Előírásnak megfelelő
Mosógép+centrifuga	1	Előírásnak megfelelő (szárítógép)
Vasaló	1	Előírásnak megfelelő
Vasaló állvány	1	Előírásnak megfelelő
Szárító állvány	1	Előírásnak megfelelő
Takarítóeszközök	1	Előírásnak megfelelő
Ásó, kapa, gereblye, locsoló	1-1	Előírásnak megfelelő
Hűtőgép	1	Előírásnak megfelelő
Porszívó	1	Előírásnak megfelelő

Nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök

Megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
Játékok, játék eszközök:		
Különbéle játékformák eszközei	Csoportonként a gyerekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	Előírásnak megfelelő
Mozgásfejlesztő eszközök	Csoportonként a gyerekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	Előírásnak megfelelő
Ének, zene, énekes játék eszközei	Csoportonként a gyermekeklétszám figyelembevételével	Előírásnak megfelelő Az óvoda nevelési programja alapján
Anyanyelv és kommunikáció fejlesztéséhez	Csoportonként a gyerekek 30%-nak megfelelő mennyiségben	Előírásnak megfelelő az óvoda nevelési programja alapján
Értelmi képességeket fejlesztő	Csoportonként a gyerekek 30%-nak megfelelő mennyiségben	Előírásnak megfelelő az óvoda nevelési programja alapján
Ábrázoló tevékenységet fejlesztő anyagok, eszközök	Csoportonként a gyerekeklétszámának megfelelően	Előírásnak megfelelő az óvoda nevelési programja alapján
Természeti, emberi, tárgyi környezet megismerését segítő eszközök, anyagok	Csoportonként a gyerekeklétszámának megfelelően	Előírásnak megfelelő az óvoda nevelési programja alapján
Munka jellegű tevékenységek eszközei	Csoportonként a gyerekek 30%-nak megfelelő	Előírásnak megfelelő az óvoda nevelési programja

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

Megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
	mennyiségben	alapján
Nevelőmunkát segítő egyéb eszközök:		
Videó	1	Előírásnak megfelelő
Televízió	1	Előírásnak megfelelő
Magnetofon	1	Előírásnak megfelelő az óvoda nevelési programja alapján
Diavetítő	1	Előírásnak megfelelő
Vetítővászon	1	Előírásnak megfelelő
Hangszer (pedagógusoknak)	1	Előírásnak megfelelő
Hangszer (gyerekeknek)	Csoportonként a gyerekek 30%-nak megfelelő mennyiségben	Előírásnak megfelelő az óvoda nevelési programja alapján
Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	Csoportonként a gyerekek 30%-nak megfelelő mennyiségben	Előírásnak megfelelő

Egészség- és munkavédelmi eszközök

Megnevezés	Előírás	Tényleges állapot
Étel-mintavétel készlet	1	Előírásnak megfelelő
Mentőláda	1	Előírásnak megfelelő
Gyógyszer szekrény	1	Előírásnak megfelelő
Munkaruha	Törvény alapján	Előírásnak megfelelő
Védőruha	Törvény alapján	Előírásnak megfelelő
Tűzoltó készülék	Az érvényes tűzvédelmi szabályok szerint	Előírásnak megfelelő

15. SPECIÁLIS MOZGÁFEJLESZTŐ ESZKÖZÖK IGÉNYE

Cél	
Egyensúly fejlesztése	Ayres eszközök, nagyméretű labdák,
Koordináció fejlesztése	vastag markolatú evőeszközök
Korrekció	lábtartók, speciális székek, párnák, csúszásgátló fólia
Finom-motorika fejlesztése	ollók

16. INGYENESEN IGÉNYBE VEHETŐ SZOLGÁLTATÁSOK

A Nemzeti köznevelésről szóló törvény rendelkezik az ingyenesen igénybe vehető szolgáltatásokról.

Óvodánkban a következő ingyenes szolgáltatások segítik a gyermekek fejlesztését, felzárkóztatását:

- logopédia
- gyógytestnevelés
- rendszeres egészségügyi felügyelet
- SNI gyermekek felzárkóztató foglalkozása
- Óvodai létesítmények, eszközök használata az ingyenes szolgáltatások igénybevételéhez.

A GYERMEKEK ÉRTÉKELÉSÉNEK KÖZÖS KÖVETELMÉNYEI ÉS A MÉRŐESZKÖZÖK HASZNÁLATÁNAK SZABÁLYZATA

A szabályozás célja:

Rögzítse az értékelés és mérés azon elveit, amelyek biztosítják a gyerekek személyiségjogainak védelmét

Információt adjon a partnereknek a gyerekek jelenlegi teljesítményéről, fejlettségi szintjéről, fejlesztéséről, és az óvodapedagógus feladatairól.

Hatókör:

Nevelő testület
Óvoda pszichológus
Szülők

Hatálya: Visszavonásig

A folyamat dokumentumai:

PP
Anamnézis lap
Csoportnapló
Fejlődési napló: egyéni fejlettségmérő lap, fejlesztési terv

Felelős: óvodavezető, óvodapedagógusok

Mérés területei - a gyermek fejlettsége a következő területeken:

- Komplex kommunikáció/Beszédfejlődés
- Zenei képességek
- Külső világ tevékeny megismerése
- Matematika
- Bábozás
- Mozgás, testi fejlettség/mozgásfejlődés
- Vizualitás
- Értelmi képességek fejlettsége/látás, hallás
- Érzelmi nevelés eredményei/szociális fejlettség

Folyamatleírás:

A **gyermek értékelése** a PP szellemiségét követve, mindig pozitívumokból kiinduló, az eredményekre épített legyen. Azt kell kiemelni, ami jó, ami sikeres, *amire képes*, ezekre építve kell a gyermekeket ösztönözni, serkenteni, fejleszteni. Az értékelés a tevékenység végzésére vonatkozzon. Az értékelés nem sértheti a gyermek önérzetét, személyiségjogait.

A **gyermek mérését** az adott csoport óvodapedagógusa végzi, megszokott környezetben, megfigyelés módszerével. Alapértékként vesszük figyelembe a gyermek saját üteme szerinti fejlődését, önmagához viszonyított fejlesztését, mérését.

A nevelő-oktató munka eredményességének mérési szabályozása

A csoportos óvodapedagógusok a tanévnyitó értekezleten kézhez kapják a nevelőtestület által elfogadott fejlettségmérő lapokat. Ezeknek a tárolási helye a csoportszobában, a fejlődési naplóban található.

A mérés évente két alkalommal történik.

Az első mérést kiscsoportban október 30-ig, középső és nagycsoportban október 15-ig kell elkészíteni.

A második mérést április 15-ig készítik el az óvodapedagógusok.

Egyéni fejlesztőtervet abban az esetben kell készíteni, ha a gyermek sajátos nevelési igényű szakértői véleménnyel rendelkezi.

Fejlesztés esetén a fejlesztendő területet, a feladatokat, a módszereket, a mérést követő fogadóórán a szülőkkel ismertetni kell.

A felzárkóztatási szakasz végén kontrollmérést készítünk, dokumentáljuk a gyermek állapotát, a lényegi fejlődést.

A nevelő-oktató munka méréséért, és a fejlesztésért, az óvodai csoport mindkét pedagógusa felelősséggel tartozik. Szükség esetén munkájukba bevonhatják az óvoda pszichológusát, logopédusát, **az utazó gyógypedagógust, valamint a szakvizsgázott fejlesztőpedagógusainkat.**

Fejlesztő terveket a fejlődési napló részeként külön lapon kell rögzíteni.

Nevelési év június 10-ig a csoportos óvodapedagógusok összesítik:

- a mérési eredményeket, és összegző értékelést készítenek a fejlődés és fejlesztés eredményeiről. Ezt az intézményvezetőnek át kell adni, aki az éves munka értékelésénél felhasználja.
- Sajátos nevelési igényű gyermeknél az óvodapedagógusok elkészítik a szakértői vizsgálat iránti kérelmet, melyet az intézményvezető küld tovább a szakértői vizsgálati véleményt kiállító intézménynek.

A TANULÁSI TERV KÉSZÍTÉSÉNEK TARTALMI ÉS FORMAI KÖVETELMÉNYEI, SZEMPONTJAI

Határidő: minden nevelési év szeptember 05.

A csoport két óvónőjének közös munkája, akik a tervezésnél figyelembe veszik a gyermekek fejlettségét, a hozott kompetenciákat, tapasztalatait, otthonról hozott élményeit és az óvoda adottságait.

A tervezésnél az óvodapedagógusok megjelenítik a *prevenációs- és differenciáló fejlesztő munkával kapcsolatos feladatokat, lehetőségeket.*

Tervezés alapját a környezet megismerésre nevelés és az óvodai ünnepkörök adják. E két dologhoz igazítva tervezi meg a különböző tevékenységek tartalmát. Így lehetőséget teremt 1-1 adott témán belül a többoldalú megközelítésre, minél több érzékszerv bekapcsolására, a kompetenciák fejlesztésére illetve a komplexitásra.

Az óvodai programunk specifikumának megfelelően az anyanyelvi és kommunikációs lehetőségeket minden területen ki kell használni, és tudatosan tervezni kell. Olyan, anyanyelvi játékokat kell összegyűjteni, amelyek jól felhasználhatóak, könnyen beilleszthetőek a különböző tevékenységekbe.

Fő profilunk mellett prioritást adunk az egészséges életmódra nevelés, és a környezeti nevelés területeknek.

A *tanulási* terveket a csoportnaplókban kell rögzíteni, az óvodánkban szokásos formai követelményeknek megfelelően. Itt kell jelezni azt is, hogy a kiválasztott „tananyag” mely könyvben, gyűjtésben található meg.

A **két hetes tematikus terveket** a csoport két pedagógusa közösen készíti el, a két hét témája azonos, egymásra épül. A két hetes tematikus terv hátulján a két pedagógus reflektál a megvalósulás tükrében.

GYERMEK BALESETVÉDELMI SZABÁLYZAT

I. Balesetek megelőzése

A gyermekbalesetek megelőzése érdekében az óvónők a gyermekeket **balesetmegelőző oktatásban** részesítik. Erről jegyzőkönyv készül, mely a csoportnapló melléklete.

A csoportnaplóban eseményhez kötötten rögzítik azokat az óvó-védő szabályokat, amelyek **betartása kötelező:**

- az óvoda épületében, játszóudvaron
- séták során
- kirándulásokon
- utazáskor
- uszodában, jégcsarnokban
- rendezvényeken.

Az óvoda csak **megfeleléségi jellel** ellátott játékot vásárolhat. A játékot használó óvodapedagógus köteles a játékon feltüntetett, vagy ahhoz mellékelte figyelmeztetést, feliratot, használati utasítást gondosan áttanulmányozni és betartani.

A játszóudvar, torna és játékeszközök épségét balesetmentes használhatóságát a karbantartó, csoportos dajka, óvodapedagógus rendszeresen ellenőrzi.

A balesetveszélyes eszközöket, állapotot köteles jelezni az óvoda vezetőjének, vezető-helyettes óvónőnek, munkavédelmi felelősnek - és a veszélyforrás megszüntetéséig a berendezés, eszköz használatát meg kell tiltani.

II. Gyermekbalesetek

Az **elsősegélynyújtás**, ha a gyermeket baleset éri, a vele foglalkozó **óvodapedagógus**, illetve a **4 elsősegélynyújtásban képzett dolgozó kötelessége**. Ha a balesetet vagy a veszélyforrást dajka észleli, köteles azonnal intézkedni, a veszélyforrásra pedig az óvodavezető-helyettes figyelmét haladéktalanul felhívni. A gyermekbalesettel kapcsolatos nyilvántartási és jelentési kötelezettség teljesítését az óvodavezető ellenőrzi.

Ha a gyermeket baleset éri az óvodapedagógusnak kötelessége az alábbi szabályok szerint eljárni:

- Horzsolásos balesetek, ütésből származó sérülések esetén helyben nyújt elsősegélyt az óvodapedagógus, és a szülőt tájékoztatja.
- Orvosi ellátást igénylő sérülés esetén azonnal mentőt kell hívni és a szülőt értesíteni köteles az óvónő.
- Az óvodapedagógus minden balesetet köteles jelenteni az óvoda vezetőjének, és a munkavédelmi felelősnek. Részt vesz a baleset körülményeinek kivizsgálásában és a jegyzőkönyv elkészítésében.
- A hasonló balesetek megelőzése érdekében az óvodapedagógus a számára meghatározott intézkedéseket betartja/betartatja.

Gyermekbalesetek jelentése

- A gyermekbaleseteket az előírt nyomtatványon nyilván kell tartani.
- A nyolc napon túl gyógyuló sérülést okozó gyermekbaleseteket haladéktalanul ki kell vizsgálni. Ennek során fel kell tárni a kiváltó és közreható személyi, tárgyi és szervezési okokat. Ezekről a balesetekről az előírt nyomtatványon jegyzőkönyvet kell felvenni, amelynek egy-egy példányát a kivizsgálás befejezésekor, de legkésőbb a tárgyhót követő hónap 8 napjáig meg kell küldeni a fenntartónak, a gyermek szüleinek. A jegyzőkönyv egy példányát a kiállító nevelési-oktatási intézmény őrzi.
- Ha a sérült állapota vagy a baleset jellege miatt a vizsgálatot az adatszolgáltatás határidejére nem lehet befejezni, akkor azt a jegyzőkönyvben meg kell indokolni.
- A súlyos balesetet telefonon, vagy személyesen azonnal be kell jelenteni az intézmény fenntartójának.
- A súlyos baleset kivizsgálásába legalább középfokú munkavédelmi szakképesítéssel rendelkező személyt kell bevonni.

Súlyos a gyermekbaleset:

- a sérült halálát
- valamely érzékszerv elvesztését, vagy jelentős mértékű károsodását
- életveszélyes sérülést, egészségkárosodást
- súlyos csonkulást (végtagok, részeik elvesztése)
- beszélnőképesség elvesztését, feltűnő torzulást, bénulást illetve elmezavart okozott.

A nevelési intézményeknek lehetővé kell tenni a szülői szervezetek képviselője részvételét a gyermekbalesetek kivizsgálásába.

Minden gyermekbalesetet követően meg kell tenni a szükséges intézkedéseket a hasonló balesetek megelőzésére.

GYERMEKVÉDELMI MUNKA, ÉS A GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLATTAL TÖRTÉNŐ KAPCSOLATTARTÁS SZABÁLYZATA

A szabályozás célja: Az óvodába járó hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyerekek megkapják a szükséges segítséget, támogatást

A gyerekek hátrányos helyzetének minél előbbi felismerése, enyhítése, a veszélyeztetettség megelőzése **minden óvodapedagógus** feladata.

A prevencióban és a segítségnyújtásban a **Családsegítő és gyermekjóléti Szolgálat** segíti az óvodapedagógusok munkáját.

Az **óvodavezető** felel a gyermekvédelmi munka megszervezéséért és ellátásáért.

Felelős: Az óvodavezető > valamennyi óvodapedagógus

Érintettjei: gyerekek, szülők

Dokumentumai:

- Jegyzőkönyvek
- Gyermekvédelmi munkaterv
- Óvodai csoportnaplók

Hatálya: visszavonásig

Folyamatleírás:

- Az év eleji felmérés során az óvodapedagógus kiszűri és megismeri a hátrányos-halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyerekeket.
- A veszélyeztető okok feltárása érdekében fogadó óra keretében megismeri a gyermek családi hátterét.
- Ha a veszélyeztető okok, felmerült problémák pedagógiai eszközökkel nem szüntethetők meg, nem megoldhatók, ill. ha a hatóság bevonása szükséges (pl. gyermekbántalmazás vélelme esetén) az óvodapedagógus az óvodavezető bevonásával írásban értesíti a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatot. (Ill. intézkedéseket kér azoktól a szakemberektől /Pl. orvos, védőnő, jegyző.../, akik illetékesek a probléma megoldásában.)
- A továbbiakban a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat által az eset gondozójának kijelölt családgondozóval kapcsolatot tart.

Az óvodapedagógus feladatai:

Szükség esetén részt vesz a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat által kezdeményezett esetkonferenciákon.

A gyermek anyagi veszélyeztetettsége esetén a rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi. (Amennyiben a család nem jogosult erre, javaslatot tesz a gyermek óvodai alapítványból történő megtámogatására. (pl. külön programokon való részvétel megfinanszírozása))

Figyelemmel kíséri a rendszeres óvodalátogatást. Hátrányos és veszélyeztetett gyermekek esetében, ha szükséges a rendszeres óvodába járatás érdekében a gyermekjóléti szolgálat segítségét kéri.

Az intézmény a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal közvetlen, folyamatos kapcsolatot tart fenn.

Az óvodapedagógus az éves munkaterv alapján látja el munkáját. Dokumentálja a megtett intézkedéseket és azok eredményét. Erről tájékoztatja az óvodavezetőt.

KÖNYVTÁR ÉS ESZKÖZTÁR HASZNÁLATÁNAK SZABÁLYZAT

Szabályozás célja: magas színvonalú nevelő-oktató munka biztosítása érdekében szakkönyvek, mesekönyvek, kiegészítő eszközök felhasználása, igénybevétele.

Teljesítés módjának egységes kialakítása és folyamatos betartatása.

Hatóköre: pedagógusok

Felelős: a mindenkori könyvtár és szertárfelelős.

Határideje: visszavonásig

Folyamatleírás tartalma:

- A könyvtár és eszköztár helyének és felszereltségének megismertetése minden nevelővel.
- A könyvtár és szertár használata nem zavarhatja a felelősök csoportban végzett szakmai munkáját. Ezért a szertár és a könyvtár használatának időpontja 8 – 8.30, illetve 13 – 13.30-ig lehetséges.
- A teljes módszertani felszereltség egy-egy példányban az adott felelősnél megtalálható, annak igénybevételeéről nyilvántartást vezet.
- Az óvoda nevelőtestületébe újonnan belépő kollégákat a mindenkori felelősök/a közvetlen kollégái kötelesek tájékoztatni a könyvtár, szertár állományáról, és használatának rendjéről.
- Az óvodavezetés folyamatosan ellenőrzi a könyvtár és az eszköztár használatának gyakoriságát. Amennyiben a nevelő-oktató munka során hiányosságot, vagy eredménytelenséget tapasztal, az egyes eszközök használatát egyének számára kötelezővé teheti.

SZAKMAI MUNKAKÖZÖSSÉG EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK, KAPCSOLAT TARTÁSÁNAK SZABÁLYZATA

Célja: A nevelőtestület meghatározza az óvodapedagógusok szakmai együttműködés fórumait, a találkozások gyakoriságát, a dokumentálás formáját és együttműködés eredményeinek értékelését az alábbiak szerint.

Felelős: óvodavezető, szakmai munkaközösség vezető

Hatálya: visszavonásig

Dokumentumai: Jegyzőkönyvek, éves munkaterv, éves beszámoló

Együttműködés, kapcsolattartás:

Munkaközösség vezető és munkaközösségi tagok között az együttműködés évi négy alkalommal szervezett megbeszéléseken, és napi munkakapcsolatban történik. Működéséhez éves munkatervet, és éves beszámolót készít a munkaközösség vezető. Mind a két dokumentum elkészítésének határideje a vezető éves munkatervéhez, illetve éves beszámolójához igazodik. Az együttműködés eredményességét értékeli a munkaközösség vezető, illetve a tagok.

Munkaközösség vezető és a vezetőség vezetőségi megbeszéléseken, havi egy alkalommal. Erről jegyzőkönyv készül. Az együttműködés eredményességét értékeli a vezetőségi tagok.

Munkaközösség vezető és vezető az együttműködését a vezető ellenőrzési terve alapján végzi. Ellenőrzés során a vezető az értékelést írásban készíti.

Munkaközösség vezető és nevelőtestület együttműködése a napi gyakorlatban folyamatosan, illetve nevelői értekezleten történik.

GYERMEKEK KÖVETÉSÉNEK ELJÁRÁSRENDJE

Az eljárásrend célja:

Az óvodánkból iskolába kerülő gyermekek beilleszkedésének nyomon követése az iskolai élet első két évében – a PDCA ciklus megvalósíthatósága érdekében.

Az eljárásrend kiterjed: azoknak a gyerekeknek az óvodapedagógusaira, akiknek a csoportjából a közeli két általános iskolában kezdték meg iskolai tanulmányaikat (Álmos Vezér Általános Iskola, és dr. Mező Ferenc Általános Iskola)

Az eljárásrend hatálya: 2018. március 14 -től visszavonásig

Az eljárásrend dokumentumai:

Csoportnapló

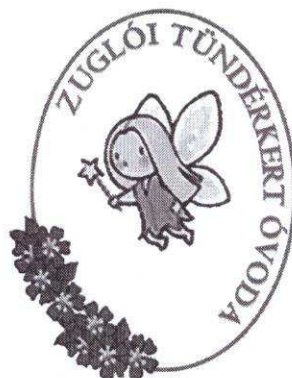
Leírás a látogatásokról

A folyamat leírása:

- A nagycsoportos gyerekek óvodapedagógusai felveszik a kapcsolatot a két közeli általános iskola igazgatójával, alsó tagozatos tanítóival az iskolai beiratkozásokat megelőző időszakban – és a csoporttal ellátogatnak az iskolába.
- A gyermekek iskolai életének megkezdése után az óvodapedagógusok az első osztály első félévében az iskolaigazgatóval, tanítóval egyeztetve meglátogatják a volt óvodásaikat. A pedagógustól érdeklődnek a gyerekek beilleszkedésének első benyomásairól. Erről készül egy írásos dokumentum.
- Ezt követően – a 2. osztály végéig – minden tanítási év végén érdeklődnek a gyerekekről – a az érdeklődés történhet személyesen, írásban.
- A tapasztalatokat, eredményeket a pedagógusok megosztják a nevelőtestülettel – a nevelőtestületi értekezleteken. Amennyiben szükséges korrekciókat javasolnak a tanévnyitó értekezleten, melyek megjelennek a nevelési év munkatervében.

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

ZUGLÓI TÜNDEKERT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAM

Intézmény OM azonosítója: 034572	Intézményvezető: <i>Hegedűs Éva</i> Hegedűs Éva
Legitimációs eljárás	
Nevelőtestület nevében: <i>Koczka Nikolett</i> Koczka Nikolett	Közalkalmazotti Tanács nevében <i>Lőke Andrea</i> Lőke Andrea
A dokumentum jellege: nyilvános Hatályos: 2018.03.14.	Készült: 1 példány, iktatószáma: <i>86/62/2018.</i> Érvényes: A kihirdetés napjától visszavonásig

KOMPLEX ANYANYELVI NEVELÉS

Zuglói Tündérbert Óvoda OM:034572
 1144 Budapest, Kántorné sétány 9.
 Telefon/fax: 799-9048, 799-9049,
 222-8042, 06/70-675-1881
 e-mail: kantorne.ovoda@chello.hu

Jelenléti ív		
	Nevelőtestületi értekezéslet	2018.03.14.
A Pedagógiai Programban foglaltakat tudomásul vettem és elfogadom		
	Nevek	Aláírás
1.	Balácsi Gyöngyi	Balácsi Gyöngyi
2.	Balog Andrea	Balog Andrea
3.	Bartolák Lilla	Bartolák Lilla
4.	Falusi Csilla	Falusi Csilla
5.	Fügedi Mónika	Fügedi Mónika
6.	Gáspár Zsuzsanna	Gáspár Zsuzsanna
7.	Glonczné György Katalin	Glonczné György Katalin
8.	Gombkötő Alexandra	Gombkötő Alexandra
9.	Hegedűs Éva	Hegedűs Éva
10.	Kékes Orsolya	Kékes Orsolya
11.	Koczka Nikolett	Koczka Nikolett
12.	Lőke Andrea	Lőke Andrea
13.	Dr. Lukácsné Kiss Erzsébet	Dr. Lukácsné Kiss Erzsébet
14.	Murányi Jánosné	Murányi Jánosné
15.	Papp Dóra	Papp Dóra
16.	Szabó Éva Csilla	Szabó Éva Csilla
17.	Szilágyiné Patkós Karola Helga	Szilágyiné Patkós Karola Helga
18.	Szomorné Sötét Violetta	Szomorné Sötét Violetta
19.	Tokaji Tímea	Tokaji Tímea
20.	Varga-Szabó Éva	Varga-Szabó Éva